

Pályázati hirdetés

A miskolci orth. izr. anyahitközség tanítóképző-intézetének I. osztályába az 1930—31. iskolai évre felvételért folyamodhatnak azok a kifogástalan erkölcsi magaviseletű tanulók, akik 14. életévüket az 1930-ik év folyamán betöltik, a 16-ik életévüket pedig a folyamodás idején még nem lépték túl és akiknek a polgári iskola, vagy középiskola IV. osztályáról szóló bizonyítványuk, illetőleg ugyanezen osztály I. feléről szóló értesítőjük legálább általános jó előmenetelt igazol.

A kérvényeket a miskolci orth. izr. anyahitközség elnökségéhez intézve, az intézet igazgatóságánál (Miskolc, Kálvin u. 10.) április 30-ig kell benyújtani.

A sajtókezelő irt és 1.60 pengő költséggel ellátott folyamodványhoz a következő okmányok csatolandók:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Ujkeletű hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó éptestű, érzékszervei teljesen egészségesek, beszélni és színezéke hibátlan és így a tanítói pályára alkalmas.

3. Utolsó iskolai bizonyítványa, ha a folyamodó a IV. osztályu bizonyítvánnyal még nem rendelkezik, úgy a III. oszt. bizonyítványát és IV. oszt. félévi értesítőjét csatolja, a IV. oszt. bizonyítványt pedig, külön felszólítás bevétele nélkül jun. 30-án küldje be.

4. Ujkeletű hatósági bizonyítvány vagy hitközségi bizonyítvány a családí vagyoni viszonyairól, polgári állásáról, a családtagok számáról és életkoráról, esetleg a folyamodó magánvagyonáról, ösztöndíjáról, hitközségi segélyéről, stb.

5. Az izr. vallású folyamodók részéről hitközségi (rabbinatusi) erkölcsi bizonyítvány.

6. Azok a folyamodók, akik a legutolsó tanévben nem jártak iskolába, erkölcsi magaviseletük kifogástalanságát hatósági bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

Minden mellékletet szabályszerű okmánybéllyel kell ellátni.

Azok a folyamodók, akik előtanulmányaik során valamely tantárgy tanulása alól fel voltak mentve, felvételük esetén a tanév elején felvételi vizsgálatot tartoznak tenni. Azok a növendékek, akik a IV. osztályt külföldön végezték, honosító-vizsgálatot tartoznak tenni. Erre vonatkozó külön folyamodvány a mag. vallás és közoktatásügyi M. Kir. Miniszter urhoz címezve, április hó 15-ig küldendő be az intézet igazgatóságához.

A felvétel csak akkor válik véglegesé, ha a növendék az intézetben a tanév elején tartandó orvosi, zenei, hallási- és színészeti vizsgálaton a tanítói pályára alkalmasnak fog találtatni. Ugyanakkor minden izr. vállalású, ideiglenesen felvett növendék felvételi vizsgálatot tartozik tenni a vallásán kötelező anyagából: bibliai történet a babiloni fogságig, szertartások ismerete; folyékony, hibátlan héber olvasás és az írott héber betűk ismerete.

A felvételi és orvosi vizsgálatok idejéről és a fizetendő díjakról a folyamodókat az intézet igazgatója j. h. elején értesíti.

Az intézet internátussal (köztartással) nem kapcsolatos. Intézetben kívüli internátusban, vagy magánháznál a növendékek az igazgató előzetes hozzájárulásával helyezhetők el.

További felvilágosításért válaszboríték csatolásával az igazgató-ághoz kell fordulni.

Miskolc, 1930, március 14.
Dr. Serbu Adolf Dr. Rosenberg Márton
igazgató. felügyelő bizotts. eln.

Apró hirdetések

Hirdetési díjazás: minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Állást keresőknek szavankint 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII., Sip utca 10. — Jelzés levelek kettős borítékban válaszbéllyel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díjelzetes lefizetése mellett közölhetők.

KIZÁRÓLAG előkelő orthodox körökben házasságokat a legdiszkrétebben közvetít: Schwarcz Gábor, Terezhöz utca 12. — Tel.: A. 134—04. Elsőrangú külföldi összeköttetések.

HUSZONEGY esztendő óta közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. — Telefon. — Óráinak levezetés.

DISZKRÉT, vagyis házasságközvetítés, a legmagasabb körökig. Vasárnap kivételével személyesen d. u. 3—8-ig. — Levélben válaszbéllyel. Reichné, Rökkszilárd-u. 7. Kávémérés. Corvin-áruháznál.

ORTHODOX, 55 éves, özvegy, fess, intelligens uriember, jömeneteli gyár tulajdonosa Budapesten, keres megfelelő, jómódu uriaszenyot. »Jó férj« jelgésre a kiadóra.

BAROMFIFELGYELENÉK, magi-acznak elmennek. A pesti orth. hitközségnél 8 évig voltam állásban. Cim: Kahán Aron, Lujza-u. 21. szám.

KERESÉK azonnalra orth. fiatalembert, ki chümis-rási, kezdő gemórét, első, illetve harmadik elemistát tanítani és vizsgálatni képes. Teljes ellátás, fizetés meggyezés szerinti. Ajánlatok: Grosz Samu földbírtokos, Nyirkerces, posta Nyirbaktata címre küldendő.

JÓMÓDU fiatalember, volt talmudista, sz. rene műszaki szakmát kitanulni, ellátás, vagy fizetés ellenében. — Esetleg más szakmát, F. G., Flamm Bernátnál, Budapest, Klauzál tér 15. I. em. 11.

ORTH. KÖSER étkezde Püspökladányban, az állomással szemben. — Weisz Márton.

72 ÉVES, beteg, tónakrement kereskedő könyörög hittestvéreihez, hogy mentse meg az éhhaláltól. Adományok »K. I.« jelgése alatt a kiadóhivatalba küldendők.

SOFFŐRNEK ajánlkozik, személy, vagy gyorsterherhez, 35 éves, szolid, nős ember. Címe: Klein Mór, Göncruszka.

MISKOLCON újra megnyitott a volt Blumberger-féle helyiségben Engel streng orth. kóser étkezdéje.

BETEG árvalány, ki hosszas betegség után most elhagyja a kórházat, a legszükségesebb ruhaneműk és egyéb anyagiak hiányában, ezután kér sürgős segítséget. Cim a kiadóhivatalban.

JÓ, OLCSÓ és gyors munkát készítenek. Levelezőlap hívásra jövek. — Grosz Dávid cipész, VII. Kazinczy-u. 14. (Az új mikve mellett).

KOVÁCS-szén, mosott, legkiválóbb minőségben, vagonételeiben beszerezhető Pollák Zsigmondnál, Debrecen.

Katzburg Salamon könyvnyomdája

Budapest, Dob utca 28.

Elvállalja mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Specialista héber nyomtatványokban.

SÍRKÖVEK minden kivételben legolcsóbb gyáriáron Schreiber Jakab villanyerőre berendezett sorközemében Debrecen, Hunyadi-utca 14.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa könyvnyomda. VI. Proféta utca 7.

אלהעם יידישע צייטונג

י"ב

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

ALAPITOTTA: Groszberg Lipót ל"ב

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10. TELEFON: J. 425—90. CSEKKSZÁM: 50.791. EGÉSZ ÉVRE 20 PENGŐ

SZERKESZTI: Groszberg Jenő

Frankl Adolf

elnöki működésének negyedszázados jubileumára

Hálatlanság volna hallgatással melleszni azt a tény, hogy a hazai orthodoxia felsőházi képviselője: Frankl Adolf Adar hónap 24-én betöltötte iroda-elnöki működése huszötödik évét. Negyedszázad óta vezeti a magyar orthodoxia hajóját a bölcs kormányzó összes erényeivel. Kritikus volt a hazai orthodoxia helyzete 1905-ben, amikor Frankl Adolf lett az orthodoxia ügyeinek országos vezetője. A hitközségek egy része, az akkori neológ sajtó frázisaival elbódítva, nem akarta belátni az orthodox szervezet kiépítésének szükségességét, a kormány sem volt jól informálva s bizonyos gyanuval nézte azt a nagygyűlést, amely a megdíesült Reich Köppel z. c. I. főrabbi elnökletével szilárdabb alapra akarta fektetni az orthodoxia szervezetét. A 230 rabbi és 280 világi delegátus által egyhangulag elnöknek választott Frankl Adolf azonban szent komolysággal és azzal a céltudatossággal, amelyet csak az önzetlen idealizmus adhat az embernek, kiépítette az orthodoxia szervezetét. Midőn 18 évvel ezelőtt Szabadkáról megindult az orthodox szervezetet aláknázó unifikációs mozgalom rendkívül népszerű jelszavakkal, Frankl meg nem tántorodott, felismerte a kritikus helyzetet, a legkövetkezősebb negáció álláspontjára helyezkedett, így a mozgalom önmagában is megerősödvé került ki belőle. Működése első évtizedében rendkívül heves harcokat kellett vívnia a neológia országos szervezetével. A háboru vége felé, amikor a neológia vezetői megbarátkoztak a különálló orthodox szervezet gondolatával, helyreállt a béke, amely mind a mai napig sértetlen maradt, nem utolsósorban Frankl Adolf konciliáns lény és tiszteletet parancsoló egyé-

nisége érdemeiképen, amelynek tulajdonítani kell a kormányának az orthodox szervezet vezetésére iránti teljes bizalmát is, ugyiszintén az askenáz-szefárd ellentétek minimumra való redukálását.

A negyedszázados áldásos működésre visszatekintünk azon a héten, amelyen a Tórából felolvassuk »vajak-

hék» és »peküde« hetiszakaszát és amelyen a »sábosz háchajdest« ünnepejlük. E három adja meg Frankl pályája igazi tartalmát. »Vajakhék«-nél kezdte, »gyebgyűjtötte« s tömörítette szent vallásunk és hagyományaink megőrzésére a hitfeleket, Negyedszázad után elérkezett a »peküde«-hez, az orth. közösség ügyei gondozásának egy fordulójához. És amint a midrás Majse Rabbénú beszámolójához azt a mondását fűzi hozzá: »a hűség embere telve áldással« és hűséges gondozónak (gizbor neemon) nevezi, azonképen tesz bizonyosságot az elmult huszöt év, arról, hogy az or-

thodox iroda elnöke valóban »is emünajsz, ráv baróhajs« a hűség embere telve áldással; valóban hűséges ápolója az ügynek, amelynek gondozójává az i-teni gondviselés kijelölte.

A két hetiszakaszhoz csatlakozik a Niszon hónapra, a tavaszi megújulásra utaló »sábosz háchajdest«. Legyen ez a jövőre való utalás, legyen szimbóluma annak, hogy következzék be az orthodoxia belső megújódása a Tóra és a hagyomány szellemében. De legyen ez szimbólum Frankl Adolf fiatalos erővel és hűvvel folytatandó további áldásos működésének.

Az ő példája mutatja, milyen igazak bölcsink ama szavai, amelyek a szerénynek sorsáról szólnak: »menekül a megűszítelés elől, de a tisztelet követi.« Frankl Adolf szerénysége nem akadályozhatja sohasem, hogy az orthodox közvélemény adott alkalommal ne tekintsen fel hozzá, a nagyoknak járó hódelatos tisztelettel és ama bibliai szavakkal: »ha kicsiny is vagy saját szemedben, Jiszroél-törzseinek feje vagy«. Huszöt éves jubileumán minden becsületesen gondolkodó orthodox ember erőt, egészséget, munkakedvet kíván neki közösségünk üdvére. A 25-nek héber számértékére י"ב gondolva úgy érezzük, hogy I-ten rendelte 25 év után י"ב אפר י'.

következni fog hasonló dicsőséges újabb 25 év: י"ב יוסף. Hadd vonatkoztathassuk reá, még újabb negyedszázad elteltével, a hetiszakaszhoz fűzött szent ígét: »jehi róczajn setisre sechinó bemáaszé jódov«, a Mindenható glóriája áldja meg közösségünk szolgálataiba állított életének munkáját!

A tórahü zsidóság diadala lesz ez. Mert a Tóra győzelmét jelenti ez az élet minden vonatkozásában.

A miniszter nem engedélyezte a győri szombati hetivásár áthelyezését

Győr város törvényhatósága a múlt év egyik közgyűlésén határozatot hozott, amelyben állást foglalt a szerdai és szombati hetivásároknak hétfő és csütörtök napokra való áthelyezése ügyében. A határozat indokolásában kimondta a közgyűlés, hogy a szombati hetivásár sérelmes a zsidó városi kereskedőknek, valamint, hogy az exportlehetőség is nőni fog, ha csütörtökről lesz a vásár. Győr vármegyében pedig — mint a »Zs. U.« 1929. március 8-i száma is közölte — szembehelyezkedett a város határozatával, melyet a miniszternél megfélembezett. A kereskedelmi miniszter döntése most érkezett le Győr városához. A döntés sajnos elutasítja Győr város határozatát. »Az izraelita felekezetiük olyan elenyészően csekély számát teszik ki a lakósságnak Győrött, de különösen a vármegyében, hogy amiatt nem lehet megváltoztatni évszázados szokásokat« — mondja a miniszter.

Ennyit közölnek a győri és általában a dunántúli lapok. Bár az antiszemita »Dunántúli Ujság« örömmel regisztrálja a miniszter döntését, a leirat általános megrökönyödést keltett az egész Dunántúlon. Az indokolásnak az a része, hogy »elenyészően csekély a zsidóság száma Győrött és a megyében« különösen furcsán hangzik. Statisztikai kimutatások szerint Győrött közel 7000 lélek, a megyében pedig 2275 zsidó lélek él, tehát az össz-zsidóság létszáma megközelíti a tízezret. Azoknak lett eajnos igazuk, akik Szücs János nagycsalvsi plébános, megyebizottsági tag érveivel mellett kardoskodtak. A plébános ur ugyanis nem antiszemita-kodásból (?), hanem más fontosabb okok miatt tört lánzdását a hetivásár áthelyezése ellen. A győri orthodoxia pedig fájó sebére nem kapott balszámot, gyógyító irt, hanem a seb nyitva maradt s mardossák továbbra is az idők kemény szelei. Schwarz Izidor, az

orth. hitközség kiváló elnöke és Snyders Bernát főrabbi minden lehetőt elkövettek, de akciójuk rajtuk kívüli okok miatt nem sikerült. Nézzük csak, mit mondanak Győrött?

— Bántó dolog, hogy a szerdai és szombati hetivásárokat, amikor az egész megye és a szomszédos megyék lakóssága felvonul, nem tették át a nekünk sokkal alkalmasabb hétfői és csütörtöki napokra — így vélekednek az orthodoxia körében.

A neológok, — bár szintén résztvettek a hetivásár áthelyező mozgalmában — beletörődtek.

E sorok írójának a múlt év márciusában Farkas Béla csongrádi főispán nyilatkozott a szombati országos és hetivásárokról. Azt mondta, hogy a csongrádi zsidók kérték az áthelyezést, de nem tehettek e kérésnek eleget, mert Csongrádon minden zsidó üzlet nyitva van szombaton... Győrött — bár sok üzlet van zárva szom-

A berdicsevi rebbe nőiája ...

Hojosaba... fagyos decemberi este. Kint tomboló vihar pusztít, valószínűsít itélet idő, mintha a természet bosszút akarna állni valakin, tövestől tépdés ki fákat és az udvar alatt folyó Hejő vizét emelet magasságra korbalcsolja. Péntek esti vacsoránál ülünk, kellemesen fűtött, meleg szobában, melynek ablakait megrögegeti parcentként a süvítő szél. A gyakrabban megismétlődő ablakzörzre, megszerkezte felrezen az ablaknál ülve, édesen szundikáló rebbecen, de nyomában utána mintha misem történt volna, folytatja jól ső álmait. Nem tördödik ő a kint tomboló viharral, de még a vacsoráról sem, kimerült és elfáradt gyenge fizikuma a pihenés után vágyakozik. Minden pénteken hajnali 3 óraker szokott felébredni, hogy Izrael fenséges vendégének a Sáb sz királynő fogadására mind n előkészületet megtegyen. Hajnalról kezdve az egész ország zörög és csak este ger-

tyagyujtás után engedte át magát a megérdemelt pihenésnek. Fáradságának gyümölcsét a péntek esti vacsora pompás menüit nem élvezhette. Amíg a család a vacsorát jóízűen fogyasztotta, addig ő az asztalnál ülve rendszeresen elszundikált. Már későre jár az idő, a vacsora már vége felé közeledik, az utolsó fogás, a péntek esti vacsora speciális menüje a »ferfelis« van még hátra. A rebbe már a vacsorát fűszerező fűtő magyarázatokból is kifogyott, a zamiresz énekek javarészét már elénekelték, csupán a ferfeli felálalására várunk. »Rifke'e, Rifkele kejl fel... hozd be a ferfelit...« költögeti a rebbe a rebbecent, de ő bizony csak tovább szövdögette álmait. Minden kíséret hiábavalónak bizonyult és a szokásos módszerhez kell folyamodni, mely máu annyiszor b'vált. A rebbecen nagyok kedvelte a mesét és ennek halatára, mintegy varázsütésre felébredt. Ez egyszer azonban a rebbecnek nincs szerencséje, egyetlen mese sem jut eszébe. Már-már feladva a reményt, a vacsora utolsó énekének, a »Czür

miselaj ochálnü...« gyönyörű szép melódiájának eléneklésébe kezdett. De alig, hogy megkezdte, hirtelen abba hagyta és örömsugárzó arccal felénk fordulva szólt: »Fiuk, eszembe jutott egy szép mese. Most már a rebbecen is felébred és feltárlja nekünk a ferfelit...« A mese szó hallatára a rebbecen felébredt és az asztaltól felállva a konyhába ment, hogy a ferfelit feltárlja. Ennek megtörténte után, a rebbe mosolyogva kezdte mesélni:

— A világhírű berdicsevi rebbe, még egész fiatal volt, amidőn rabbinak választották Berdicsevben. Első éveiben történt, hogy egy alkalommal a kerületéhez tartozó Glogov községbe hívták őt egy esküvőre. A menyegzői mulatság közben értesíték őt, hogy egy pár fiatalember lányokkal táncol. Ennek halatára, elküldte titkárat, akinek szigorúan megparancsolta, hogy mindhárom akadályozza meg ezen tilos mulatságot. A fiatalok azonban rá ső hederítették, sőt midőn ez ismét eljött a rabbi üzenetével, egyszerűen

A Chászám Szajfer szombati szokásai

A nemrég megjelent »Min-lógé Baál Chászám Szajfer« mű nyomán.

A Mester már pénteken, a reggeli imánál kezdte a szidro-lajnos-lást. Pénteken csak reggelit evett s nem ebédelt. Két bócher szombati étkeztetési költségét viselte, azonkívül 3 forintot adott bócheroknak borral és barchesszal való ellátására. A mikvó-ban öltözködött át szombati ruhába s még szombat este lefekvés előtt levelet az ünnepi ruhát.

Péntek este »Mizmajr Sir Le-jajm Hásábosz« után áldást mondott illatos fűszerre, a szombati »elsőbb lélek« (nesomó jeszéro) jelképezésére. Hazajövet megáldotta gyermekeit, nem mondott »Sólajm Alchélem«-t, hanem »Eszes Chájil« imát és Avrohom Even Ezero »Czomej náfsik« kezdetű versét is elrecitálta. Nem volt 12 kalács az asztalán, mint nagy mesterénél R. Noszon Adlernél és mint a reb-beknél szokásos, hanem csupán két bócher evett. Egyik s másik fogás között előadott a Rabénü Becháje

Guttmann A. György.

kidobták... A rabbit ez roppant bántotta és felálva az asztaltól egyedül ment a táncmulatságot megakadályozni. A rabbi személyes megjelenése meglepően hatott a fiatalokra, akik azonnal abbahagyták a táncot. Volt azonban köztük egy roppant arrogáns fiatalember, aki lármát csapott és felálította a többieket, hogy ne engedelmesséjjenek a rabbinak. Midőn a rabbi ezért felelősségre vonta, nem átalakodott a teremből. A rabbi, kit ezen vakmerő eljárás váratlanul ért, belátva azt, hogy itt hiába minden erőlködés, otthagyta őket, minden szó nélkül eltávozott.

— Több, mint 40 év mult el ezen esemény óta. A berdicsevi rabbiól világhírű rebbe lett, kit több ezer hive rajongással vett körül. A sátoros ünnep záró ünnepére nagy számu hivei érkeztek Berdicsevbe, hogy szeretett nagy Mesterük körében ünnepejlék meg a Semini Acoreszt és a Szinehász tajrot. A templom fényesen kivilágítva, a nyitott frigyszekrényben a hiányzó Tórák helyében egy

gyertya ég, a Tóratekeresek szétosztva a hivek kezében, gyönyörű szép kört képeznek, melynek élén a nagy Mester áll, karján a legszebb Tórával... Mind a hét hakofó-körmenetet ő szokta vezetni és ime nagy figyelemmel lesik a pillanatot, hogy végre megkezdje azt. A rebbe azonban minden várakozás ellenére nem mozdul... eltelik félóra, óra, de a rebbe, arcát táliszába burkolva, mozdulatlanul áll, akár egy élettelen test. Az egész templom lélekzetet visszafojtva figyel, türelmetlenül és kíváncsian várja a fejleményeket. Több mint 2 órai kínos várakozás után végre megszólal, eddig ismeretlen melódiával énekelve:

Glogover Laat — *senen seier ver-schaat . . . Sei nemen sech zi tanzen, Majdlech (in der Laat . . . Onoh Haschem, hojsionoh — Onoh (Haschem, hazlichonoh . . .*

... És ezzel a melódiával énekelte végig az összes hakofókat. A templom hivei óriási meglepetéssel hallgatták e misztikus szavakat és

A közelgő peszách ünnepekre

idejekorán gondoskodjon a bpesti **orthodox rabbi-nátus felügyele**te alatt az

ALBUS
Szappangyarak

Schützer Jakob és Fia cég,
Kossuth Lajos ucca 13.

kommentárából a folyó hetiszkaszra. Étkezés után visszavonult szobájába, ahol átismételte a héten előadott anyagot. Délután pereket adott elő a chevra kadisa embereinek. A mincha imánál olénu előtt mondta a pereket vagy a »borchi náfsik«-t. A »solajs-szetüdajsz« lakoma egész addig tartott, amíg beesteledett. A haligatóságot ilyenkor a szent magyarázataival fel-emelte a misztikus áhitat magaslataiba.

A két szombaton, amikor deró-sot szokott mondani: Sábosz Hagodajlkor és Sábosz Süvókor a beszédjére való előkészületre csak annyi időt szánt, amely eltelt az ő korábbi befejezett imája és a

alig várták a vacsora elérkezését, amely alkalommal vételek a rejtegy megoldására magyarázatot kapni. Vacsora közben aztán a rebbe megmagyarázta a rejtegyes esetet: »Ngyven évvel ezelőtt — beszélt a rebbe — hivatalos voltam Glogovba egy menyegzőre, ahol egy pár vallástalan fiatalember leányokkal táncolt. Amidőn ezt én megakadályozni akartam egy azeszpónem fiatalember megsértett engemet és katasztott a teremből. Pár évvel később meghalt ez a fiatalember és rengeteg sok bünéért évtizedeken át kellett bünhődnie a pokolban. Legutoljára tartották azt a nagy bűnnek a bünhődését, amit velem szemben elkövetett. Ma este, éppen mikor a hakofók vezetését megkezdni akartam, megjelent előttem a halott és leborulva előttem bocsánatot kért. »Ki vagy te és mit akarsz tőlem?« kérdeztem tőle, minthogy fogalmam sem volt arról, ki áll előttem. A halott elbeszélte történetét és hogy az égben úgy ítélték, hogy bünéért csak általam nyerhet megbocsátást. »Örómmel megbocsátok ne-

hitközségi nagy minjon ima-kez- dete között. Hávdoló előtt meg- áldotta a gyermekeit. A szombat kimenetele után a Rámbám nagy

művét, a »Jod Hachazokó«-t tanul- mányozta rendszeresen. Jomtov- kor ez a szombati áhitat és szent- ség még más árnyalatokat vett föl.

Vérvádkisérlet Sárosban

Mint Kassáról jelentik, a Bártfa közelében levő Kurima helység- ben egy szakácsnő hisztériája foly- tán a zsidóság egynéhány napig igen nagy izgalomban élt. Frenkel Samunak kis üzlete van Kurimán. Ugyanabban a faluban lakik egy Neumann Vaclav nevű gazdálko- dó is. Az elmúlt szombaton, az esti órákban, mikor az üzletet kinyi- tották, Neumann Vaclav szakács-

nője betért vásárolni Frenkelék üzletébe. Frenkelné egyedül volt az üzletben, ő szolgált ki. Miköz- ben az árut csomagolta, »ajgatást hallottak. A szakácsnő csakha- mar eltávozott és elmondta gaz- dájának a dolgot. Egyben közölte azon gyanuját, hogy valószínűleg megölték valakit, még pedig azért, mert husvét előtt a vérre szükség van. Neumann az eset után har- mánnapra megjelent a kurimai csendőrségen és feljelentést tett Frenkelék ellen azon a címen, hogy meg akartak gyilkolni és ta- lán meg is gyilkoltak valakit, hogy annak vérért felhasználhassák. A csendőrségi nyomozás során meg- állapítást nyert, hogy a fantaszi- kus följelentés minden alapot nél- kültöz. Az esetnek híre szaladt nem csak a faluban, hanem az egész környéken és izgatottan tárgyal-

A SULCHAN ARUCH magyar fordításának első vastag kötete megjelent a pontoz- zott héber szöveggel és magyarázó jegyzetekkel. Zsidó családoknak nél- küölzhetetlen. A legnagyobb rabbi tu- dósok ajánlják. Iskoláknak is alkalmas. P 260 bolti ára helyett, április 10-ig kivételesen P 1,40-ért kapható bér- mentve a fordítónál és kiadónál. Klein Jenő rabbi-vallásánár Bpest, VIII. Szilágyi-u. 1/b. II/1. Az összeg előzetesen küldendő be, esetleg levélbélyegekből.

ked — szóltam hozzá — csak kö- zöld a megbocsátás módját, mert itt vár rám az egész templom...» A megbocsátás módja az — szólt a ha- lott; — hogy a rebbe a hakofónál azt a melódiát énekelje, melyet én ak- kor a tánc alatt énekeltem...» Helyes, — szóltam türelmetlenül — csak kö- zöld velem a melódiát...» Ekkor a halott keserves sirásra fakadt és sir- va panaszkolta, hogy ő azt már rég elfelejtette... és könyörölgem meg raj- ta, mert nem bírja tovább. Mit volt mást tennem, kértem az Örökkéva- lót, könyöröljön meg a bűnösön és juttassa eszembe azt a végzetes me- lódiát. A jó Teremtő meghallgatta kérésemet, a melódiá eszembe jutott és azt énekeltem végig az összes kör- meneteknél. Midőn ezzel elkészültem, a halott megköszönte nekem a nagy szívességet, amit vele tettem, eltűnt előlem...» — Látjátok — fejezte be a rebbe a mesét — ez az a melódiá, amit ál- lardóan a »Czür miselaj cehálnü«-nél énekelek. Ez a melódiá nemcsak an- nak a bűnösnek adta meg a legfel- söbb felmentését, de nekünk is meg-

mentette ma estére a ferfelit... E nél- kül ki tudja, hogy a rebbeben feltá- lalta volna... *

Ador 29-én kilenc éve annak, hogy a rebbeben az élet küzdelmes szin- terét itthagya, öröklébe költözött. Egy pénteki hajnalon lehelte ki nemes lelkét, éppen azon időtájban, midőn egész életében a kellemes és meleg nyugvóhelyét otthagya, felkelt a hideg téli éjszakában, hogy a szent szombat tiszteletére köteleességét tel- jesítse. Péntek hajnalában hívták föl az öröklét honába, hogy ott az örök sábosz birodalmában a szombat nagy miczvójának érdemeiért jutalmát megkapja. És most 9 év után a meny- nyei magasságból mosolyogva tekint le ezen szerény pár sorra, amit a kegyelet jeléül és a testvéri szeretet bizonyítékául, egyik legfiata- labb öccse, áldott emlékére megöröki- tett...

Guttman József. (Torna n 3.)

Ceres-ételzsir a szokott kiváló minő. orth. ségben minden fűszer-, כשר csemege- és élelmiszer של מצח üzletben kaphato. Hutter József szappangyár Olajipar részvénytársaság Budapest, Erzsébet-körut 6 Telefon: J. 461-91, 92, 93, 94.

ták mindenféle az ügyet. Szeren- csére a falu népe nem veszette el józanságát, Frenkelékkal szemben nem tanusított ellenséges magatar- tást, amivel azt igazolta, hogy nem ad hitelt a dajkamesének. Viszont tény az, hogy Frenkel Samu »jó- meneteli üzletében erősen meg- csappant a forgalom és sokan, akik eddig vásárlók voltak, az ese- mények hatása alatt elkerültek az üzletét.

Husvétli szilva Mint minden évben, ezidén is szállitunk ragybányai husvétli szilvóriumot, hecherrel, ab magyar határ, a leg- olcsóba napi árban. — Ugyiszintén diót és prima dióbelet legolcsóbban szállitunk. Klein Testvérek fűszernagy- kereskedése, Beregszász, Csenszlovákia.

Tisztelettel értesitem a n. é. kö. zönséget, hogy a HONIG ÉS WEINSTEIN VII., Magdoina ucca 43. cégnél kizárólagos vezetésem és szigorú felelőselem alatt kitiúó minőségű orth. kóser sel peszách borok és pálinkák a legolcsóbb árban kaphatók. — Kívánatra házhoz szállitva. — Telefon: J. 333-57 és J. 360-11. Klein Simon, Budapest, VIII., Csobánc-utca 8.

Megbízható edények »EDÉNYKIRÁLY«-nál Klauzla-tér 13. Dob-ucca sarok Dohány-ucca 48. saroküzlet. Szombaton zárva. Kérjen árjegyzéket.

A beregszászi temetés

Amit a szentírás mond »Chiz- kijohü királyról: »nagy tiszteletet adtak neki elhunytakor«, a »leg- telje-ebb mértékben megvalósult Adar hó 20-án, amikor a bereg- szási hitközség utolsó földi ut- jára kísérte főabbiját: Schreiber Salamont z. c. I. Mindenünnen ér- keztek gyászolók és kegyelettevők, hogy megadják a végtiszteletet a nagy gaonnak. A budapesti orth. hitközség kép- viseletében Löffler Henrik főtitkár jelent meg; a debreceni hitközsé- get Bernfeld Sámuel hitk. elnök képviselte. Ott voltak még S. A. Ujhely, Nyiregyháza, Kiszvárd, Vá- sárosnamény, Csap, Ungvár, Kas- sa, Pozsony, Munkács, Nagyszöl- lős, Huszt, Szatmár, M. Sziget stb. hitközségeknek kiküldöttjei. A temetési szertartás csütörtö- kön reggel 9 órakor a templom- udvarban kezdődött. A zsfolt templomban megjelentek a hatásá- gok és a különböző felekezetek

képviselői. Mély csend és áhitat uralkodott, amikor felolvasták a megdicsőült főrabbi végrendeletét, melynek értelmében ő a tiz éve ott hitszónokként, 4 év óta főrab- bi-helyettesként működő vejét, Hirsch Salamont óhajtja utódjául. A designált utód a fia a már két évtized óta Budapesten lakó »töl- gyesi rabbinak« és annak idején a pozsonyi jesivának egyik kiválósa- ga volt. A beszédek sorát a tem- plomudvarban megkezdte Hirsch rabbi (Beregszász), utána az el- hunyt második veje, Kohn Éliás vásárosnaményi főrabbi, majd Strasser Salamon debreceni főrab- bi bucsuztatta el rendkívül mély hatásu beszédben a nagybátyját. Miután az »orajnt« a templomba vitték, Hirsch rabbi a szószékről ecsetelte a gyászt, majd Duschin- szky főrabbi (Huszt) és Lebovics főrabbi (Csap) tartottak heszpe- deket. A beszédek után folytak le a koporsóval eszközölt körmene-

Kitűnő minőségű Hutter szarvas szappan sel peszách kapható minden fűszer- és festékek- rekedésben. — Gyártja a budapesti orth hitközség rabbínátusának felelős- elete mellett: Hutter József szap- pangyár és Olajipar r. t. Buda- pest, VII., Erzsébet-körut 6. — Telefon. J. 461-91, 92, 93, 94.

tek, amelyek befejezésével a menet a temetőbe indult, ahol még több heszped hangzott el. Estefelé járt az idő, amikor a nagyszámu közönség a városba in- dult azzal a tudattal, hogy Jisz- roél egy kiválósa ga dőlt ki az élők sorából és hogy emléke áldott lesz.

Kedden, március 25-én a bereg- szási templom mélyhatásu emlék- ünnepe volt színhelye. A meg- megboldogult főrabbi két unoka- unokaöccse: Schreiber Akiba po- zsonyi főrabbi és Schreiber Dá- vid drohobicz-(borslavlav)-i tudós el- jöttek Beregszászra, hogy kegye- llettel adózzanak nagybátyjuknak. Mindkét kiváló tudós és szónok beszéde felejthetetlen élményt je- lentett a hitközség összes tagjai- nak, akik szüntőlgi megtöltötték a templomot.

Feltűnő olcsó husvétli vásár!

Meghivom a nagyérdemű közönséget, mint az előző évben, ugy idén is, hogy potom áron vásárolhasson dusan felszerelt raktáramban.

Feltűnő olcsó minden cikk!

Néhány példa: Divat voil szép mintákban —.78 Crepe de chine minden színben 5.65 Lepedő, erős minőség, széles 1.92 Georgette 7.50 Gyapju ealin dupla széles 3.55 Siffon fehéreműre . . . 2.68 Twed kabát és kosztüm- szövet 140 széles . . . 7.90 I. ágyneműgyolcs . . . 1.18

Bemberg és Sevilla maradékok P 3.10. Postai megrendelést azonnal eszközölünk utánvét mellett. E lapra hivatkozók külön engedményt kapnak. Friedmann Farkas divatáruháza Budapest, VII., Király ucca 11.

Kellemetlen hajszálak garantált, végleges és gyors kiirtása a legujabb kezeléssel. Szeplő, pattanás és min- dennemű szépséghibák kezelése. Szépségápoló szerek. — Quarc-fény. — Speciális hajfestés. Müvészi paróka készítése! Schadek Antal kozmetikai és női fodrász mű- termeiben, Budapest, IV., Váci ucca 9. Felemelet, (Corso-mozi ház.) — Telefon: A. 875-16.

„GÖRL“ kalap- dobozt kap ajándékba minden vevő. Tavasz és nyári női kalap P 5.00 ujdonságok, szalmamodellek csodaszép választékban REICH FRICI női kalapgyár. Vámház-krt. 19.

Autonómiánk belső tartalmáról

Irta: GOTTDIENER SÁMUEL, a hajdunánási orth. hitközség elnöke

Frankl Adolf felsőházi mandátumának igazolása a vidéki orthodoxia körében is általános megnyugvást keltett. Mert lényegében véve nem arról volt szó, hogy egy értéktelen és éretlen egyén denunciálása, avagy egyes antiszemita lapok tendenciózus beállításai mennyire téveszthették meg a felsőházi bizottságot, hanem inkább arról, hogy egy, az orthodox autonómia köréhez tartozó aktust akarnak felülbírálni. Az illetékes kormányzati szervek azonban megadták a kellő információt, a mely más nem lehetett, minthogy az orthodoxia felsőházi képviselője rabbinikus szempontból is elsőrangú értéket jelent és így az ügy mindnyájunk megegyezésére elintéztést nyert. A felsőházi mandátum igazolásában teljességgel be tulajdonképpen a hazai orthodoxia autonómiájának maradéktalan elismerése. Nemcsak felsőházi tagságot kapott az orthodoxia, hanem önmaga állapítja meg, kit tart

méltónak rabbiméltóságra s ezen át felsőházi mandátumra.

Az orthodox autonómia külső megnyilvánulásának elismertetése alkalmából időszerű az autonómia belső tartalmának hangsúlyozása. Az orthodox autonómia akkor jelent értéket s akkor fontos vallási szempontból, ha nemcsak külsőleg van meg, hanem belsőleg jut kifejezésre, amennyiben az orthodoxia táborában mindenképpen több vallásosság nyilvánul meg, mint egyéb közösségekben. E tekintetben

a hitközségek egynémelyikében sok a tennivaló.

Adassék tisztelet a dicsérendő kivételeknek, nagyon sok orthodox hitközség vezetőségében oly férfiak is helyet foglalnak, akiknek életmódja nem olyan, amint azt vallási törvénykönyvünk előírja.

Pedig az orthodox hitközség jellegéhez tartozik, hogy a vezetők valóban „hoajszkim beczerché czibür beemünó», a közösség ügyeit hűséggel szolgálják s emünók (hűség) alatt elsősorban hithűséget vallásosságot kell érteni. Hogy ez nem úgy van minden orthodox hitközségben, az sajnálandó s kiküszöbölendő. Sokszor ennek helyi okai vannak, amelyeket nem egykönnyen lehet mellőzni. Ebből a szempontból örvendetes, hogy az országos képviselő tagjai kiválasztásánál győzedelmeskedett a hithűség elve s megnyugvással láttuk, hogy az országos képviselőink tagjai mind igazán orthodox életet élő hittestvér.

Az autonómia belső kérdéseinek komplexumából kiemelem a jesi-

vák ügyét. Valahányszor orthodox összejövétel van, nem szabad ignorálni a nagy kérdést: miképpen biztosítsuk fiatalágunknak „vál pi darché hátajró vchájiró» — vallási nevelését. A jesivák válsággal küzdenek és türes jelszó volna az autonómia, ha nem sietnénk a jesivák megmentésére s megerősítésére. A gazdasági helyzet súlyos volta dacára sem szabad elfelejtkeznünk bölcsseink ama kipróbált kijelentéséről: „im én kemách én tajró — ha nincs kenyér, nem lehet Tórá-t tanulni.«

A méltóságában immár formailag is megerősített felsőházi képviselőnk bölcs vezetése a Mindenhátó segédelmével még soká fogja gyarapítani autonómiánk belső s igazi tartalmát s új pozíciójában is megvalósul úgy, mint eddig, az ősatyánknak — akinek nevét R. Avrohom Frankl viseli — adott i-teni ígéret: „vehejé berochó — légy áldássá.«

— **זרמה כשר** —
— sel peszách —

VÉNUS ételzsir

Synders győri orth. főrabbi ur hechserével ellátva.

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, csemege és élelmiszer üzletben kapható. Gyártja:

Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa
Győr — Budapest, Zoltán-
utca 16. Telefon: 208-22.

Képviseli:
Sussmann Lipót és Társa
Telefon: „Ujpest" 161.

Rabbibeiktatás Abaujszántón

— Saját tudósítónktól —

Fényes keretek között iktatta be Abaujszántó hitközsége f. hó 25-én ujonnan megválasztott papját, Deutsch Jenő eddigi pásztói főrabbit.

Pásztóról a tisztelők serege kísérté a főrabbit új állomáshelyére. Hatvanban, Miskolcra és Szerencsén az abaujszántói hitközség kiküldöttjei várták az új főrabbit. A környék összes hitközségei nagyszámu kiküldöttel képviseltették magukat. A Szerencséről Abaujszántóra bejutott vonat zsúfolásig megtelt az installációra érkező vendékekkel. Abaujszántó lakossága felekezeti különbség nélkül lelkesen üdvözölte az új főrabbit a gyönyörűen feldíszített állomáson, ahol Flegmann Sámuel kereskedelmi tanácsos tolmácsolta szép és szónoki hévvel előadott szavakban azon érzelmeket, melyekkel Abaujszántó hitközségi tagjai a tudós főrabbi személyével szemben véleltenek. Deutsch főrabbi meghatóttan köszönte meg a gyönyörű fogadtatást és a megkapó ragaszkodás jeleit.

Az állomásról a vendégsereg hosszú autó és kocsisorban hajtott a templom előtti térre, ahová a főrabbi iskolás gyermekek zászlós sorjába között, baldachin alatt vonult be. Itt dr. Freund Artur hitk. elnök üdvözölte szépen felépített beszédével a lelkipásztort, átadván neki egyúttal a templom kulcsait. A főrabbi vallásos és hazajias szellemtől áthatott, úgy formailag, mint tartalmilag gyönyörűen felépített beszédével válaszolt az elnök szavaira, melyet a tömeg az szitáló eső dacára, nagy figye-

lemmel és érdeklődéssel hallgatott végig.

A templom előtti ünnepélyek után a hallgatóság a főrabbiával az élen bevonult a fényesen kivilágított templomba, hol Herstik Márton főkántor művészi előadott imája után tartotta meg Deutsch Jenő főrabbi a szószékről székfoglalóját. A székfoglaló beszéd, melynek minden szavát a meg nem alkuvó vallásosság, a belső meggyőződés szent tüze hevített, mély hatást gyakorolt a sok száz főnyi hallgatóságra.

Mincha ima után a főrabbi a különböző küldöttségeket fogadta és ezután került sor a hitközség új lelki vezetőjének tiszteletére rendezett háromszáz teritékes ünnepi bankettre. A díszes hangulatát a szébbnél szébb felszólalások emelték. Beszéltek: Dr.

Deutsch Adolf iskolai igazgató Budapest, Pollák Emánuel szerencsi, Kornitzer tolcsvai, Kohn forrói és Jungreis tokaji főrabbi; továbbá Friedmann Vilmos nyiregyházi, Kornitzer Lipót sátoraljaujhelyi, Grosz, Fränkl tokaji, Brieger apci és Fischer sárospataki kiküldöttek. Megható volt Wohl Sándor pásztói hitközségi elnök felszólalása, ki könnyektől elcsukló hangon bucsuzott szeretett lelkipásztortól. Az abaujszántóiak nevében pedig Rosenberg Manó szólalt fel. Holczer Lipót budapesti főkántorhelyettes, volt szántói kántor, énekszámáival nagyban hozzájárult az ünnepélyes hangulat emeléséhez.

A vendégek sorában ott voltak még: a miskolci, tállyai, mádi, szikszói, erdőbényei, encsi, celdömölki és magyargencsi hitközségek kiküldöttjei.

A sok üdvözlő távirat közül kiemelendők az Orth. Központi Iroda és a bpesti orth. hitközség meleghangu üdvözlő sürgönyei.

Sirkövek

Adler J. sirkóraktárában
Telefon: József 364-20.

Budapest, Károly-körút 7. és Rombach ucca 4. sz.

Paróka

különlegességek
(Modern és tartós kivitel)

Olcsó árak

Altschüler

Bp. VII., Csányi ucca 12.
(Király-ucca sarok)

Telefon: József 310-79.

RADION

Gyártja: **HUTTER JOZSEF**

Szappangyár — Olajipar
Részvénytársaság

Telefon: József 461-94.

egy maga mos!

VII. Erzsébet-körút 6. sz.

Orthodox köser

חם כח

sütemény, dessert, busserli

Weisz Mór

Budapest, VII., Dob-u. 22.
Telefon J. 423-65.

Kérjük a rendeléseket idejekorán eszközölni!

Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség.

1681/1930. sz.

Hirdetmény máczosz elárúsítása tárgyában.

Hogy hiteink könnyebben juthassanak a máczoszhoz, a hitközség az alant megjelölt helyeken és ugyanott megnevezett orthodox fűszerkereskedőknél máczosz elárúsítást engedélyezett. Tekintettel arra, hogy a jól kisült máczosz, mire fogyasztásra kerül, csak a legrikább esetben marad teljesen sértetlen állapotban. általános óhajnak teszünk eleget akkor, amikor

a máczoszt leplombált dobozokban hozzuk forgalomba.

A kereskedők is, csakis leplombált dobozokban hozhatják forgalomba a máczoszt.
A máczosz ára kg-ként P 1,70, dara és liszt P 2,—. Tizenkét db smüre P 1,80, huszonnégy db. smüre P 2,60 (dobozban).

Elárúsítás a központban (VII. Dob.u. 35) naponta d. e. 8—1-ig, d. u. 3—7-ig; fiókkületeinkben és a kereskedőknél: vasárnap reggel 7—9-ig; más napokon 8—12-ig és 2—7-ig.

Az Előjáróság.

Elárúsító helyek jegyzéke:

KÖZPONT: Dob.u. 35.

II. kerület:

Margit-körut 7. Hitközségi mé-
szárszék.

V. kerület:

Hajnal-utca 7. Deutsch Albert.
Sólyom-utca 24. Hitközségi mé-
szárszék.

Visegrádi-utca 8. Mandel Eliás.
Visegrádi-utca 26. Salzer Test-
vérek.

I. kerület:

Csengeri-utca 59. Adler Jakab.
Eötvös-utca 19. Grósz Benjamin.
Hungária-körut 67. Katz Herman.
Izabella-u. 69. Domány Ernő.
Lehel piac (Községi mellett). Spi-
rer Abrahám.

Laudon-utca 1. Blau Bernát.
Laudon-utca 7. Özv. Schlanger
Bertalanné.

Mozsár-utca 1. Reichmann Sala-
mon.

Nagymező-utca 33. Skrek Lipót
fiókja.

Paulay Ede-utca 28. Gutlohn Zs.
Prófeta-utca 9. Özv. Szandel Juda
Herschné.

Szondy-utca 12. Róth Abrahám.
Szondy-utca 44/a. Klein Illés.
Vasvári Pál-utca 6. Özv. Neu-
wirth Józsefné.

Vörösmarty-utca 25. Muncsik Izi-
dor.

VII. kerület:

Akácia-utca 27. Zucker Benjamin.
Akácia-utca 34. Bandel Izsák.

Almássy-tér 17. Binét Manó.
Alpár-utca 9. Schwarz Simon.

Dob-utca 19. Papper Dezső.
Dob-utca 31. Amszel Simon.

Dob-utca 39. Bernstein Sámuel.
Dob-utca 35. Gecsovics Vilmos.

Dob-utca 48. Taglicht Jakab.
Dob-utca 52. Ausch Vilmos.

Dohány-utca 26. Mendelovits Sa-
lamon.

Dohány-utca 92. Glück Dávid.

Garay-tér 17. Mandel Eliás.
Garay-utca 46. Schwarz Aladár.

Hernád-utca 16. Hitközségi mé-
szárszék.

Kazinczy-utca 38. Muncsik Gyula.
Kazinczy-utca 52. Kollmann Juda.

Kertész-u. 41. Gecsovits Salamon.
Király-utca 15. Mandel Ignác.

Klauzál-utca 34. Büchler Andor.
Murányi-utca 19. Heitler és Salzer.

Rombach-u. 2/c. Hovovits Jenő.
Rombach-utca 3. Schlesinger Si-
mon.

Rombach-utca 13. Özv. Neumann
Izsákné.

Rottenbiller-utca 64. Özv. Löffler
Edéné.

Sip-utca 25. Löbl Józsefné.
Wesselényi-utca 13. Ehrenfreund
A. Eliás.

Wesselényi-utca 18. Hitközségi
mészárszék.

Wesselényi-utca 25. Róth Her-
mann.

Wesselényi-utca 26. Scheer Fe-
renc.

VIII. kerület:

Doboz-utca 17. Jakobovits Áron.
Föhrege Sándor-u. 18. Schwartz
Béla.

Lujza-utca 14. Klein Zsigmond.
Luther-utca 1/c. Schächter Vil-
mos.

Magdolna-utca 29. Hitközségi mé-
szárszék.

Magdolna-utca 29. Hitközségi mé-
szárszék.

Népszínház-utca 42—44. Schwartz
Gábor.

Népszínház-utca 45. Wächter M.
Teleky-tér 6. Özv. Brunn Zsig-
mondné.

Szerdahelyi-utca 16. Mayer Samu.

IX. kerület:

Erkel-utca 5. Farkas Dávid.
Tampa-utca 17/a. Hitközségi mé-
szárszék.

Országos Tomché Jesivosz Egyesület (Győr)

Postacsek-k számla száma 40.530

— **TEMPLOMI ADOMÁNYOK:**
Szil: 4,18, Lak: 6,50, (Hozzájárult:
Hartmann L. 3, Kramer Gyula 2,
Friedmann Sámuel 1,50) Törökbá-
lint: 15.—

— **TOMCHÉ JESIVOSZ SÁBOSZ
BEVÉTELEK:** Győrtelek: 7,10, Szat-
márkörtű: 20, (Hozzájárultak: Jung
reisz F. főrabbi, Noé Hermann 1,50-
1,50, Blau S. Weisz M. Klein M.
Stern S. Weisz Izidor, ifj. Weisz H.,
Nádler G. Klein F. Weisz S. Weisz
B. 1—1, Kisebb adományokból 7.)

— **CHEVRA KADISÁK ZAJIN
ADAR ADOMÁNYA:** Csorna, Mohács
25—25, Békéscsaba, Szeged, Kapos-
vár 20—20, Győr, Tab, Hatvan, Má-
goes, Marcali, Dunapataj 10—10, Me-
zőkövesd 15, Kőszeg 8, Szilasbáthás,
Nagykőrös 5—5.

— **PURIMI GYÜJTÉS:** Kornfeld
Sámuel, Duskok 20, (Hozzájárultak:
Grün Bernátné, Gries Jakab, Lebens-
feld Mihályné, Goldgruber Dezsőné
5—5), Friedmann Helén Barcs 5
(Hozzájárultak: Kaiser Pálné 2, Hol-
czar Fülöpné, Leibling Ferenc, 1—1,
Kertész Jenő, N. N. 0,50—0,50).

— **LAKODALMI GYÜJTÉS:** Weisz
Rella János háza gyűjtése, Grünber-
ger Ábrahám rabbi leánya esküvőjén
Celdömölkön 10,25.

— **KÜLÖNFÉLE ADOMÁNYOK:**
Pécsi Hitk. 20, Barcsi Hitk. 24 P,
Grosz Mór Tiszarad 20, Iezkovits
Testvérek Tótkomlós, Frey Manoné
Értény, Löwinger Sándor Budapest.

Braun Lajos Disznósd, Halpern Kál-
mán Hmvásárhely, Böhm Mór Bpest,
Kerpen Mór Dudar, Sáfár Dávid P.
ceseg, Enyngi Hitk., Tiferesz Ba-
churim Egyesület Tarcal 10—10, dr.
Nagy Béráné Szarvas, Stahler Dániel
Hajduszoboszló, Koch és Ripp Bács-
almás, Kun Jaszi Bpest, Mermelstein
Mór rabbi Szekesfehervár, Klein
Testvérek Kunszentmárton, Weil Mó-
zes Bpest, Steiner József Kapuvár,
Alt. Hermann Bpest, Hódmezőv. sár-
helyi Nögyelet, Dukesz és Herzog
Waje Sije, Friedmann Sámuel Dáncs-
háza, Szász Mihály gyógyszerész Ma-
dara, Friedmann Simoné Bpest,
Heimler Gyula, Bakonybánk, Préger
Adófné, Szig. tvár, Spitz Mór Alsó-
paty, Jászapátynyi Nögyelet, Pollák
József Baja 5—5, Csepel: Eckstein
Jakab hitoktató 5, Horovitz Samu 1,
Márkus Bernát Nógrád 5,50, K. Barta
Fülöp Veszprém ált. 9,10, Schlesinger
József Tab 6, Weisz Béla Bpest 5,40,
Csillag Emil Nagyrábé által 3 (Hozzá-
járultak: Rosenfeld T., Csillag E. 1
—1, Tischer Emil, Teitelbaum S. 0,50
—0,50), Spiegel Herminke és Klar-
mann József jegyepár és Ganz Mik-
lós Vásárosnamény adománya 15,
Kisznér Árnin Nógrád »Macheicz Ha-
skeké pénz 4,22.

— **TÁVIRATMEGVÁLTÁSOK:** Lö-
wy Aszód—Bernfeld Nagyatapolcsány
lakodalmanál 74,91, Oblatt Sándor Ba-
latonföld lakodalmanál 14,70, Róth Izi-
dor és Friedmann Kálmán János-
háza esküvőjén 41,80 (Hozzájárultak;

Magyar Királyi Oszály- sorsjáték

84.000 sorsjegy
42.000 nyeremény

Minden második
sorsjegy nyer
Legnagyobb nyeremény
szerencsés esetben

500.000

egy félmillió pengő.
Jutalom és nyeremények
kézpénzben:

300.000 50.000 25.000

200.000 40.000 20.000

100.000 30.000 15.000

stb., stb., pengő, összesen közel
8 millió pengő, mely összeget
kézpénzben fizetik ki.
**Huzás április 16-án
kezdődik.**

Az I. osztályú sorsjegyek
hivatalos árai:

Nyolcad 3 P. Negyed 6 P.

Fél 12 P. Egész 24 P.

**Sorsjegyek az összes
árusítóknál!**

Budapest, Dunántuli Mészgyár 10,
Hoffmann Ferenc 5, Steiner Simon
Sümeg 5, Mazesz Ignác Letenye 2,50,
Malcsiner Samu Sümeg, Grünber-
ger Mór Rechnitz, Kosztopitz Manó
Celdömölk 2—2, Rosinger János Kör-
mend 1,50, Deutsch Jakab Szombat-
hely, Finkelstein Lajos, Deutsch és
Fischer, Heimann József, Szegál csa-
lád, Lessinger Ottó és neje, Róth Izi-
dor s neje Celdömölk, Löwinger László,
Szilsarkány, özv. Róth Dávidné
Debrecen, Löwy Zoltán Győr, Salzer
József János háza 1—1, Weber és
Neumann Celdömölk 0,80).

— **HELYREIGAZÍTÁS:** Multkori
kimutatásunkban nyugtatott mádi T.
J. Sábosz bevétel helyes kimutatása
ez: Mád 90 (Hozzájárultak: Winkler
L. főrabbi, Fried Bernát hitk. eln.,
Zipser Henrik, Salzer Jenő, Köhn
Miklós 5—5, Neumann Dezső 4, Si-
chermann S., Teitelbaum Chajem,
Flegmann Hermann, Flegmann Mór,
Bendetz, Mondschein Izráel, Sicher-
mann Mór 3—3, Szamet Mendel, Spiz
Salamon 2—2, Lindenfeld Emil 1,50,
kisebb adományokból 34,50).

A Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség
felügyelete alatt termelt

husvétii orthodox kóser
palacktej és tejtermékek

kaphatók és megrendelhetők összes fiókjaink-
nál és az orthodox izr. fűszerkereskedőknél.

Budapesti Központi Általános Tejcarnok R.-T.

Pollák Sarolta kozmetikai intézete, Budapest, VI., Andrásy-ut38.
I. em. Párizsi Áruházal szemben. — 25 éves működés.

Hajsziák kiirtása arcról, karról, szeplők, pattanások, összes szépséghibák kezelése. — **Szemölcslítás.** Arcápolás, bér-
letrendszer. — **Miracle** hajlétávolító szer széküldéscuatisítással. Minden eddig felülmull Dijtalan tanácsadás (Prospektus)

HIREK

NAPTÁR

Sábos Vájákhel-Peküde, Adar 29.
Porosász Háchajdes

— Rajs-chajdes bencsolás —

Gyertyagyújtás (Bpes): 5 ó. 50 p.
נחש kimenetele „ : 6 „ 45 „
Vásárnap Rajs-chajdes Niszon

Olvasóinkhoz! Felkérjük mindazon igen t. olvasóinkat, akiknek előfizetése f. hó 15-én vagy még előbb lejárt, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Az átutalás legegyszerűbb módja belföldön postatakarékpénztári csekk útján (50.791 sz.): külföldön pedig (évi 22 P) postautalványon eszközölhető. (Romániában az utalványon az összeget a postahivatalnok tölti ki) **Régóta hátralékban levő t. előfizetőinknek** postai megbízásokat küldtünk és kérjük azoknak szíves beváltását.

— EGY PESTI KAL VOCHAJMER. Ez a szó «kal-vochajmer» a talmudi következtetést jelenti, amikor egymásmellé állítottunk egy könyvebb, vallási szempontból nem oly súlyos dolgot, egy nehezebb és szigorubb dologgal s következtetünk az egyikről a másikra. Ilyen egybevetés csinált egy kis zivatart most a pesti izr. hitközségben. Amint ugyanis hírlík, dr. Fischer Benjámin pesti rabbi eltiltotta a marha bélszirnak erektől való megtisztítása nélküli használatát még azon módon is, ahogy ez — a budapesti orthodox hitközség szalamigyáiraiban szokásos. A neológ husfűstölde tulajdonosa természetesen tiltakozik ez ellen, mert nem érti az új «kal-vochajmer»-t mert ott, hol annyi a vallási dolgokban való «kal» azaz alapos könnyítés, mire való a »chajmer« az alaptalan megnevezítés?

— VÉRES POGROM EGY Ó ROMÁNTAI VÁROSKÁBAN. Bakaaresti tudósítónk jelenti: A regátbli Popul Hoaçi városkából a belügyminisztériumba érkezett telefonjelentés szerint egy antiszemita banda már régebb idő óta rettegésben tartja a városka zsidóságát. Az elmúlt éjszaka a banda véres pogromot rendezett, amelynek egy halottja és számos sebesülte van. Megölték Davidovici-nagykereskedőt. A pogrom fosztogatással volt egybekötve, minden zsidóházat kiraboltak és a keresztényeket is bántalmazták, akik védelmükbe vették az üldözött zsidókat.

A bpesti orth. rabbínatus figyelmeztetése a peszáchi árut tartó kereskedőkhöz

Alulírott rabbiság nyomatékosan figyelmezteti a bárminő peszáchi áruval — de főképen peszáchi italokkal — kereskedőket, hogy a legfelkülsőmerte ebben vizsgálják feül az árut,

vajjon az áru orthodox hitközség rabbínatusának hechserevel van-e ellátva.

Hangsúlyozzuk: csakis ilyen hechsere fogadható el bizonyítottan az aggálymentes ritualitásra.

Bpest, 5690. Adar havában.

A bpesti orth. hitközség rabbínatusa.

A főtisztelendő rabbiságnak ehhez, a szomorú tapasztalatok után nagyon is megokolt figyelmeztetéséhez a magunk részéről hozzáfüzzük, hogy: minden orth. főrabbi tartsa vallási kötelességének, saját hitközségében pontos ellenőrzést foganatosítani a budapesti rabbiság által kiemelt szempont szerint — Egy vidéki orth. főrabbi a következőket írja: A megb. szigeti gaon annak idején kiadott figyelmeztetése szerint, (lásd a »Ráv tajv« c. könyv végén)

a rabbik ne adjanak borra hechsert, csak a városukban előállított borra.

Áll ez az egész évre, mennyivel inkább kell ezen figyelmeztetés betartására ügyelni, ha peszáchi bóról van szó.

חם ישראל
héber mű második része most jelent meg WELZ Izrael budapesti orth. rabbi kiadásában. **A MŰ TARTALMAZZA A SZOMBATRA ESŐ EREV PESZÁCH SZABVANYAIT.** Az aktuális mű mindkét része beszerezhető a kiadónál: I. rész, fizetve 1.40, II. rész 2.— Mindkét rész egy kötetben 3 P. — JÜDISCH-DEUTSCH kiadásban 1 P. — Diszkötésben kötetenként 80 fillérrel drágább. — A könyvek a megfelelő összeg előzetes beküldése esetén (lehet levélbélyegeken is) franco szállítotnak. Cim: **Welz Izrael rabbi,** Budapest VII., Kertész-utca 27.

— A szlovenszkói „Máchziké Hadosz“ felhívása. A szlovenszkói Máchziké Hadosz arra figyelmezteti a »Zsidó Ujság« útján a szlovenszkói híthű orthodox fogyasztó közönséget, ill. a főtisztelendő rabbi urakat, hogy

peszáchi szilvóriumra, borra, husárura, vagy egyéb ételmikre csak oly személyeknek adható hechsere, akik személyükben is teljesen megbízhatók.

Ezt a határozatot a nyitrai, esornai, eperjesi és bonyhádi »Máchziké Hadosz« egyesületek közös ülésükben egyhangulagi elfogadták s erről — a közelgő peszáchra való tekintettel — az orthodox közönséget mihez tartás végett értesítjük. Dunaszerdahely, 5690. Adar 26.

A szlovenszkói Máchziké Hadosz vezetősége.

— ZSIDÓ ÉLET NAGYSURÁNYBAN. A nagysurányi jesiva szombat este több talmudtraktátusra szijumot rendezett. Felszóltak: Frey Májor főrabbi, Frey Mózes rabbi, Grünvald Lázár, Rosner Vilmos, Traub Jenő, Wollner Géza, Mandel Mór. — Az »Atersz Bachurim« elhatározta csatlakozását az Agudához, Frey főrabbi hozzájárulásával. — A nemrég megalakult Aguda-leánygyulet purim előadást rendezett. A szereplők közül kiváltak: Stern nővérek, Grün Blanka (Pösiyén), Rosner Belus.

— **Távozó főkántor.** Fehérgyarmatról írják: Hitközségünk volt főkántora, Friedmann Mór most foglalta el új állomását Salgótarjában. A kiváló hanggal megáldott és emelkedő életpályára hivatott főkántor távozását nagyon sajnálják a régi hitközségében.

— KASZAB ALADÁR SIREMLÉKÉT vasárnap avatták fel a régi ke-repesi temetőben. A pesti izr. hitközség néhai elnökének sírkőavatásünnepélyére nagyszámban jelentek meg a hitközség tagjai, előjárói, tisztviselői és a különféle testületek képviselői. Az orthodox hitközség és enev-ra is képviseltette magát. A főkántor szóltáréneke után Hevesi Simon főrabbi mondott nemes páthoszu emlékbeszédet Kaszabbról, aki — ugy-mond — a humanizmust, a jótékony-ságot, az áldozatkészséget az idealiz-mus szellemében művelte. Utána Stern Samu hitk. elnök mondott megkapó, mélyen megindító beszédet, nagyne-vü elődjéről. Egy siketnéma intézeti növendék kádís imája zárta be a kegyeletes ünnepet.

— A ZSIDÓMENTES MINISZTERI RIUMI ZSIDÓ-OSZTÁLY. A lengyel kultuszminisztériumnak zsidó osztálya van, amelynek élén zsidó ember állott, aki mellől még egy zsidó titkárnó is' szerepelt. Az osztályveze-tőnek legutóbb le kellett mondani, a titkárnót máshová helyezték és így a zsidó osztály zsidó nélkül maradt. A lengyel zsidó lapok e fölött nagyon megvannak botránkozva, sőt a zsidó képviselők tiltakozásra készülnek.

— **VEREKEDÉSEK** a JASSI EGYETEMEN. Hetek óta tart a jass-i román diákok verekedése. A verekedő antiszemita diákok új metó-dust alkalmaznak a zsidó diákok el-lenni támadásoknál, amennyiben 25 — 30 diák ront rá egy-egy védtelen zsi-dó diákra. A hatóságok teljes pasz-szivítással viselkednek a verekedők-vel szemben. Az elmúlt hét folyamán tizenöt zsidó diákot vertek meg, akik közül számosan oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a sebészeti kli-nikára szállították őket.

— **A ceglédi főrabbi elhunyt.** Dr. Feldmann József, a budapesti szem-inárium első végzett növendéke, 75 éves korában Cegléden, amely működésének egyetlen székhelye volt, elhunyt. Annak idején Kossuth Ferenc miniszternek ked-ves embere volt. A városban dúló anti-zemita heccek és hitközségi bajok elke-serítették élete utolsó szakát.

— **CSINNADRATTA ÉS VÉSZHA-RANG.** Vagy-vagy! Vagy olyan jó a magyar zsidóság helyzete, hogy meg-engedi a jubileumok ünneplését, de akkor ne verjük félre a harangokat, még ha mesimédrről van szó, vagy por-dig szomorú a helyzet, de akkor mit ünneplenek. A zsidó általános etikai közélet nevében rá kell mutatni erre a dilemmára. Vagy-vagy! Heteken át ünneplik a neológ saájórgánust, páratlan és izléstelen módon. (Az iz-lésről lehet vitatkozni, de arról nem, hogy nem lehet elképzelni a nem zsi-dó világban, hogy egy jólmenő üz-let lapvállalatót a templomi szó-szókrol dicséítsenek s egy lap jub-i-leumán egyetlen szó sem esik a lap munkatársairól, a kulikról, akik ol-eső pénzen horiják a téglákat a fő-szerkesztő ur glóriája piramisához.) Ünneplés után pedig a »macskanyő-ször« megnyilatkozásoképen hangzik a vészkiáltás, hogy Pesten harmad-felhőnap alatt, januártól március kö-lözéig hatvanötven tereket ki. Ez na-gyon szomorú, de azt már a jub-i-leumi céoc előtt is tudták az ille-tékek. De akkor minek áldomásoz-nak. Mikor voltak őszinték? A céoc-s innadratták, avagy a macskanyő-szörgős vészhang kongása idején? Vagy-vagy!

3% engedményt adok
a legolcsóbb napi áraimból azoknak, akik a husvétii
füszer árukat
cégemnél
április 1-ig
megrendelik.
ארוטו כשר של סוכה

füszerárak, ecetsav, szapan, szilva, csokoládé, máczeszilisz, burgonyaliszt, saját töltésű tokaji borok, saját pörkölésű kávé különlegességeink, sel peszách dobozos sajtok

a legolcsóbb napi áron nagyban és kicsinyben csakis Papper Dezső-nél kaphatók.
Főüzlet: VII., Dob ucca 19.
Fióküzlet: VII., Garai-u. 37.
Telefon: J. 345—30.

— **UTÁNZÁSRA MÉLTÓ.** (Levél) «Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Olvasok b. lapjában a szegény bőche-rok nyomóróról és hogy én is hozzájáruljak a Tóra tanulónak támoga-tásához, egy kis perselyt szereztem magamnak, amelybe filéeket filé-rekre raktam össze. Az eddig össze-gyűlt összeget 7.60 pengőt, purim alkal-mával beküldtem a Tomhé Jesi-vész Egyesületnek. Kíváló tisztelet-tel: Glas r Erzsébet, Nagyvács — E nemes példát zsidó leányainknak utá-nzásra ajánljuk.

— **Szijümünnepeiy Miskolcon.** Austerlitz Sámuel főrabbi jesivájának növendékei folyó hó 17 én este rendkívül sikerült szijümünnepeiyt tartottak az új jesiva-tanházban. Bevezülást Austerlitz főrabbi a szüiremben előadást tartott és a »hádon«-nal kapcsolatban mélyen-szántóan magyarázta a talmudtanházak »jesivó« elnevezését. Ezután a vendé-gek és növendékek a tágas étterembe vonultak a terített asztalokhoz, hol a fő-rabbi üdvözölte a vendégeket. A tanítvá-nyok közül Löwy Lipót és Taub Adolf chárifüsz-, Krausz Miklós pedig magidüsz-előadást tartott. A beszédek hatása alatt a vendégek látható lelkesedéssel ajánlottak fel adományokat a menza ja-vára, közel 2000 pengőt. A jelenlevők át-szellemült élvezettel hallgatták még Neu-feld Simon és Ehrenfeld Adolf rabbi-ül-nökök, Stein Ferenc diósgyőri főrabbi, valamint néhány kuraatóriumi tag lelkes és lelkesítő felszólalását. Ezen alkalom-ból elismeréssel kell megemlékeznünk Klein József földbírtokos kuraatóriumi el-nök, valamint Klein Adolf és Bloch Ar-min lelkes munkatársairól, továbbá özv. Grünfeld Sándorné unnról, mint a jesiva mecenásáról, akik fáradságosan és ál-dozatkészen tevékenykednek a menza fenntartása érdekében. Végül dicséret illeti Roth Adolfot, a menza gondnokát, aki a szijüm előkészítésén fáradozott.

— **GYÁSZ TAFT ELHUNYTA AL-KALMÁBÓL.** Taft, volt elnök el-hunyta alkalmából az amerikai zsi-dó lapok igen mély érzésű cik-kekben hódolnak az elhunyt állam-férfin igazságszeretetének. Mint nőnk két zsidót nevezett ki fontos kül-ügyi pozicióba: Oscar Srausz török nagykövet lett, Lewis Einstein pedig Costa Rikában képvis Ite az Uniót. Ha-lála előtt néhány hónappal nyilváno-san bélyegezte meg az antiszemitiz-must. Azt mondta róla: bűnös és amerika-ellenes. A »Cin bölcsen« k-jegyzőkönyveik című antiszemita fére-müvet pedig hamisítványnak és ha-zug kalandörtörténetnek nevezte. 1912-ben az amerikai »BenáBerith« zsidó jótékonyági páholyok kitünté-ték a nagy arany éremmel, amely a statutumok értelmében annak a fér-finak vagy nőnek jár, aki az el-múlt évben a zsidó vallásosságát a legtöbbet tett.

— REBBECEN ELHUNYTA. Széles körökben megilletődéssel fogadják tudomást szerezni Jungreis néhai kassai főrabbi özvegyének haláláról. A megboldogult — ki összesen 62 éves volt — nemrégén jött fel Budapestre, gyógyulást szerezni, de a kifizérhetetlen sors másképpen akarta. Az elhunyt Budapestről hazaszállították Kassára, hol a néhány év előtt elhalálozott nagynevű férje mellett helyezték örök nyugalomra. A zsidónői erényekben gazdag Nagyaszony halála nagykitörzű rabbi családot borított gyászba. Fiai, vejei mind rabbi, ill. dajon állásokat töltenek be. *Legyen emléke áldott.* — תענית

— RABBIBEIKTATÁS. Ópályi hitközsége ünnepélyes külsőségek között iktatta be új főabbját, Weinberger Chezket. A főrabbi ugy a községben, mint a környéken általános közszeretettnek örvend.

— A **rákospalotai Tiferesz Bachurim** f. hó 13-án este Purim-estélyt tartott. Az előadás sikeréhez hozzájárultak: Kohn Jenő főkantor, Schönfeld Gyula, Kind Benő és Adolf, Ungár Jenő és Ernő, Sándor György, Schwarzbárd Dező, Gross Herman és Hahn Béla.

— LORD BALFOUR EMLÉKE. Mint a Zsidó Ujság múlt számában jelentettük, a volt angol külügyminiszter, aki az általa elnevezett »Balfour-deklaráció« utján a zsidóság történetében maradandó emléket hagyott hátra, elhunyt. A nagy államférfiut, tudóst és filozófust megragadta a zsidóság nagy nyomorának problémája s ezért, tisztán humanizmusból és a zsidóság iránti szeretetből intézte hivatalos minőségében, kormánya nevében, 1917. november 2-án, a londoni Rotschilddhoz azt a bejelentést, hogy Nagy-Britannia kész mindenképpen támogatni azt a törekvést, hogy Palesztina zsidó nemzeti otthona legyen. Ez a törekvés — a deklaráció hangsúlyozása szerint — nem lehet egybekötve a palesztinai egyéb népek és vallások jó-

gainak csorbításával és egyáltalában nem befolyásolhatja károsan az európai zsidók jogi helyzetét. Lord Balfour is érezte deklarációjának nagy horderejét, mert ő maga mondta, nyugolombavonulása után: Politikai életpályám és szerepem Anglia politikai történetében nemsokára el lesz felejtve, de lehetséges, hogy nevem a zsidó történetben élni fog, az 1917-i deklarációval kapcsolatban. Egész Európában és Amerikában rendeznek emlékünnepélyeket tiszteletére.

— BERETTYÓUFALU város képviselőtestületébe — mint nekünk jelentik — legújabbán beválasztottak Kepes Lajos, az orth. hitközség elnöke és Kepes József.

— TEMPLOMI SZÓNOKLATOK: Az elmúlt szombaton Schiffmann Lázár nyírlugosi főrabbi, kerületének az egyik helységében, Nyírmártonfalván időzött unokájával, Schik Menyhért képviselt rabbiával. A hitközség és a főrabbi az ifjú rabbit megtisztelték egy drósoló előadásával, melynek nagy elokvenciával eleget tett. — Miskolc-

Orth. kóser של חלב
A budapesti aut. orth. hitközségi macesz- és tejelárusítóhelye eredeti hitközségi áron

A PESZACH ünnepekre **fűszerárk és italok** Budapesten **az országosan elismert**

Sálczer Testvérek

Budapest V. Visegrádi-ucca 26.
Telefon: Automata 920—10.

fűszer- és csemegeáru-kereskedésében paradicsom, italok és pedig konyak, szilvórium, borovicska, 1. rendű borok, ugorka és lekvár a legelőnyösebben és legmegbízhatóbban szereshetők be. A budapesti aut. orth. izr. nitk. elárú- sító helye eredeti hitközségi áron. **Vidéki rendelések pontosan eszközöletnek.**

שוק פסח -cukor

A Selypi Cukorgyár R.-T., Selyp,
ez idén ismét gyárt

husvétii cukrot

a magyarországi aut. orth. izr. hitközségek rendelkezé-
Sziberstein
Józsuá váci főrabbi irányítása és föfelügyelete mellett. — Felvi-
lágosilást nyújt a husvétii cukor eladási és szállítási feltételeiről nevezett
gyár központi irodája: BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZÁM.

Csodaszép
parókák!
Tartós ondolás (Dauerwellen) és hajfestések. — Szolid árak!
Pock Károly
hölgyfodrász
Bpest, Andrassy-ut 19.
Telefon: Lipót 999—10.

ról jelentik: Tannenbaum Frigyes jeles jesivanövendék, a »Netá Szajrék« dédunokája, a hívek felkérésére, a felsővárosi templomban gazdag tartalmu charifusz- és magidusz előadást tartott, mely a hallgatóság általános tetszését elnyerte.

— A SÁRVARI ORTH. LEÁNY-EGYLET március 15-én este tartotta műsoros purim-estjét. A változatos előadáson kitűnően szerepeltek: Lóránt Ági, Prossnitz Sári, Winkler Szerén, Grauer Frida, Klein Sári, Schwarcz Manci, Bandl Mariska, Klein Cilike, Grünwald Terus, Liebenau Rózi, Winkler Aranka, Lövin Edit, Flesch Ilus, Krausz Tercsi, Steiner Évike, Lövin Sárika, Fischer Évike, Köhlmann Magduska, Winkler Magduska, Bodansky Baby, Berger Róza, Schwarcz Terus, Horvát Margit.

— Az új osztálysorsjáték április 16-án kezdődik. Játékterve rendkívül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőben. A sorsjegyek mennyisége 84 000, melyek közül 42 000 számot biztosan kisorsolnak. tehát minden második sorsjegy nyer! A sorsjegyek ára egy osztályra 24 pengő, fél sorsjegy 12 pengő, negyed 6 P. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, ugy, hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy fél millió pengő. Kisorsolásra kerül azonkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 stb. Összesen közel 8 millió pengő készpénz. A sorsjegyek iránt óriási az érdeklődés.

Patkányt, egeret, me-
zel egeret csak
„RATINOL”, sváb-
bogarét, csótányt, ruz-
sit, hangyát
„RUSSIN” irt gyöke-
resen! Más állatra, emberre veszélytelen!
Napiárban szállítja: **Ratinol Laboratorium**
Budapest, Murányi ucca 36.

— A PALESZTINAI HELYZET. Shaw (olvast: Sau) angol képviselő elnökölete alatt pár hédig egy angol parlamenti bizottság tanulmányozta a helyzetet Palesztinában, kiálga ta a különféle pártok képviselőit. A tapasztaltokról memorandumot készített a bizottság, amelyet a kormánynak benyújtott. A memorandum tartalmáról különféle hírek keringenek, némelyek szerint a bizottság a zsidókra nézve nem lesz teljesen kedvező, de meg fogja állapítani, hogy a Balfour deklarációt Anglia nem változtathatja meg s hogy jelenleg Palesztinában nem lehet parlamentet létesíteni. (Ez tudvalevőleg az arab nacionalistáknak követelménye, hogy majorizálhassák a zsidó kisebbséget.) Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Palesztina zsidó munkássága kiáltványt bocsátott ki, megállapítja, — hogy az augusztusi vérengzések által okozott károk dacára a zsidó település gazdaságilag és szellemileg rendületlen és hogy az ország még egy igen nagy bevándorlást elbir.

— REVIZIO A SZOVJET VALÁSELTENES POLITIKÁJÁBAN. Moszkvai jelentések szerint a szovjet központi bizottsága rendeletet adott ki, amelyben megtűltja átutasági helyek önhatalmu lefoglalását a helyi szovjetek által, a felkapások megtörését pedig kiltatásba helyezi. Ezen- tül templomot nem lehet elvenni, csak ha a központi bizottság ehhez hozzájárul.

— AZ OROSZ VALLÁSÖLDÖZÉS ELLEN. A bécsi hitközség legutóbbi ülésén az elnök, dr. Piek határozati javaslatot terjesztett elő, az oroszországi üldözések ügyében. A deklaráció ezzel végződik: »A bécsi izr. hitközség a legmélyebb fájdalommal ad kifejezést, hogy ilyen megtörténhetik a XX. században. Szolgáljon e nyilatkozat szorongatott tesvéreinknek vigaszul s járuljon hozzá ahhoz, hogy kitartsanak addig, amíg a világ lelkiismeretére való hivatkozás eredményes lesz.«

— A »BÉSZ JÁKOV« ISKOLÁKÉRT. Berlinben egynéhány lelkes hölgy bizottságot alakított, mely a lengyelországi »Bész Jákov« iskola-mozgalmat támogatja. A bizottság

komolyan veszi munkáját, propagandát fejt ki, anyagi hozzájárulásokat gyűjt. Ebben tehát nem hasonlítható a magyarországi neológia körében a mulikor felhangzott »Bész Jákov« frázissal, amely — mint már sokszor, — csak egy kis blöfföt jelentett, amint ezt annak idején a Zsidó Ujság előre megállapította.

— A szikszói Chevra Kadisa tisztújító közgyűlésén elnökké Türk Zsigmondot választották, ki már 13 év óta működik áldásosan. Czeizler Lipót alelnök, Czeizler Mór gondnok, Spiró József pénztárnok, Stamberger Ernő stb. választmányi tagok.

— Mennyi ZSIDÓ VÁNDOROLT BE AMERIKÁBA, EBBEN AZ ÉVBEN? A b vándorlási megszorítások ellenére Amerika még mindig a legfontosabb imigrációs terület. A zsidó b vándorlók jogsegélyezési irodájának jelentése szerint a világ minden részéből az elmúlt évben 16,347 zsidó vándorolt be, akik 946 gőzhajón jöttek.

Kitűnő orth. kóser של bor literje már 90 fillér-től azonkívül pecsenye, tokaji és csemege borok, valamint szilvórium, törköly, konyak, borovicska és seprőpálinka a legolcsóbb árban házhoz szállítva. — Saját gyártmányú szódavíz, nagy üveg 16, kis üveg 8 fillér.

Büchler József
Bpest VII., Kisdíófa-utca 5.

Tisztán kezelt elsőrendű asztali, pecsenye és hegyaljai borok, orth. kóser של **Neugewürz Lipót** borpincéjébn

Bpest VI., Paulay-Ede (Szerecsen)-ucca 26. sz.
Díjtalanul házhoz szállítva.

20 napos husvétii függönyanyagvásár
150 cm. széles svájci cénragrenadin, fehér és ekrü . . . P 2.30
Csipke 6 f től. Matras függönykelme P 2.40 től. Mintás tűll P 4.—
2000 drb. függöny, Stor, Vitrage, ágyszerítő, soha nem létezett árban.
fonal és kizimunka üzletei, Bpest VII., Király utca 15.
Löwy Arthur v., Lipót-körut 25.

Családi hírek

Koth Izidor órás és ékszerész Sopron, eljegyezte Rabinovits Rózi urleányt, J. Rabinovits bécsi ékszerész bájos leányát.

Ilyovits Ciikét Beretjónfalusi eljegyezte Fischer Hermann Városlátmány.

Szerkesztői üzenetek

Leventék: A kérdéses határozat, melyet már több ízben közöltünk, így hangzik: **Orsz. Testnevelési Tanács III. szakbizottsága, 2058/1926. III. sz.** — Testnevelési Felügyelőnek. Állomáshely. Izraelita vallású leventeköteles ifjakkal szombaton és egyéb ünnepnapjaikon foglalkozás felsőbb döntés alapján nem tartható. Ennélfogva elrendelem, hogy az izr. leventeköteles ifjaknak ezáltal mulasztott órai más napokra tűzessenek ki ill. pótoltsanak. Budapest 1926. okt. 2. (alíírás, p. h.) — K. L. T.: 1) Díjtalanul nem; 2) Sziveskedjék közvetlenül oda fordulni, ahonnan megkapja a kívánt felvilágosítást. Cim: **Biró Dániel** kórház, Budapest Városmajor. — **Miskolc:** Szerelmi tárgyú tárcákat nem közlünk. Mást kérünk. — K. J., A.: 1) Bármely zsidó könyvkereskedőnél; 2) A román konzulátus címe: Teréz-körut 34. A vizum díja P 14.50; az utlevelet beküldheti levélben, válaszpórtó mállekeisével és írja meg, hová akar utazni. — „**Nem éredekelt.**“ Dolgozataiból csak a nekünk megfelelőközölhetjük. Hirdetésének szövegét nem kaptuk meg.

ZSIR של חלב

nagyban és kicsinyben, legolcsóbb áron kapható

Fenákel Jónás

orth. kóser baromfikereskedésében.
Dob-utca 28. — Telefon: J 356 02.

— **Hölgyek figyelmébe!** Pollák Sarolta 25 éve fennálló kozmetikai intézetét Andrassy-ut 38. l. em. a m. t. hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk. Olvasóinknak fenti cég minden köteleztség nélkül kozmetikai kérdésben a legmesszebbmenőbb felvilágosítással szolgál.

ארמיה נשר של פסח

FÜSZERÁRUK, ecet, cacao, burgonyaliszt és mindennemű fűszer, valamint hitközségünk általi macesz, smüre, maceszliszt és tej hitközségi árban házhoz szállítva.

Muncsik Gyulánál
Kazinczy-utca 38. (Dob-utca sarok.)
Vidéki rendeléseket pontosn eszközölk.

Hol vásároljunk Peszáchra?

**ארטה כשר של פסח
A husvéti
פótkávė**
melyet
**Paskusz Károly fia:
Paskusz Salamon M.
Csorna**
saját főfelügyelete alatt gyártja, ismét kapható fővárosi és vidéki üzletekben.
Megrendelési hely:
**Bpest, VII. Rákóczi-ut 76.
ORIENT Rt.**
Radió pótkávė-osztályán
Telefon: József 326—50 és 326—51.

Husvéti כשר של פסח árukat legelőnyösebben házhoz szállít
Welsz Izidor
Portorico kávépörkölője
V., Váci-ut 26., Korall utca sarok.
Tel. A. 903-47. Szombaton zárva.

**כשר של פסח
kávépörkölés**
cukor és fűszerőrés, a budapesti aut. orth. rabbi felügyelete alatt kizárólag
**Geiringer kávépörkölő-
Jében** lesz feldolgozva, VII.,
Dob-utca 37. Telefon: J. 379-07.
Vidéki pörkölést is vállalok.

Husvéti כשר של פסח áruk
orth. rabbinátusi hechserral.
Excelsior pörkölt kávéra
és egyéb
husvéti cikkek
viszonteladók kériék árajánlatainkat.
Wertheimer és Frankl
Budapest, V., Nold-u. 8.

A közelgő peszáchra ajánlom
orth. kóser כשר של פסח
boraimat.
Állandóan raktáron tartok ugy első-
rendű tokeji, valamint jó zamatu pe-
csenyé és asztali borokat a legolcsóbb
árban, nagyban és kicsinyben.
Geczovits Vilmos
borpince, VII., Klauzál-tér 16.
Telefon: József 414-69.

**Megszűnik a gondja,
ha peszáchra** összes fűszer-
és élelmiszer, valamint máczosz-
szükségletét kizárólag
ארטה כשר של פסח
özv. Neuwirth Józsefné
VI., Vasvári Pál-u. 6. sz.
alatti üzletében szerzi be.
Referencia a bpesti orth. rabbi-
nátus
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!
Győződjék meg az árucikkek
kitűnő minőségéről.
Tej díjtalanul házhoz szállítva.

**Orthodox כשר Ia. husvéti
ő-és uj-szilvórium**
minden mennyiségben fél literes és
1 literes üvegekben is, a legolcsóbb
napi áron
Kepes Albert
szeszófdéjében, **Barettyóujfalu.**
(Nagyobb vételnél árengedmény.)

Husvétii szilvórium.
Felhívjuk a viszontelárúsítók
figyelmét, szatmármegyei főz-
dékben
Jungreis féhérgyarmati orth. főrabbi
ellenőrzése mellett főzött és
bizonylatával (hechs-r) el-
látott ki-tű-nő minőségű
**husvétii
szilvapárlatunkra**
melyet 25—100 lt. értartalmu,
szabályszerűen lepecsételt
hordókban ajánlunk vételre.
Gschwindt-féle gyár t.-t.
Budapest, IX., Ipar-u. 15-21.
Telefon: József 350-03.

**ארטה כשר
טאקאיער וויין של פסח**
**Tokaji husvétii boraim
megérkeztek!**
Rendkívül olcsó áron árusítom.
— Díjtalanul házhoz szállítom —
Nizel étterem
Tel. J. 439-96, **Rombác-utca 16.**

ארטה כשר של פסח
máczesz, tej, fűszerárak, bosz-
niai szilva, burgonyaliszt, eceteszenc,
ceres, csokoládé, cacao, lekvár, para-
dicsom, bor, szilvórium, stb. legre-
gibb és legmegbízhatóbb beszerzési
forrása:
özv. Schlanger Bertalanné
Budapest, VI., Laudon-utca 7.
Telefon: 126-72.
Eladás nagyban és kicsinyben. Egész
éven át és peszáchra is a legfinomabb
vaj és sajtok. — Vidéki rendeléseket
pontosan eszközölök. — Referenciát a
budapesti orth. rabbinátus nyújt.

ארטה כשר של פסח-árak
viszonteladók részére a budapesti aut.
orth. rabbi felügyelete alatt készült:
Szilva, párolt boszniai, 90-es, 25 kg.
és 13 kg-os ládákban.
Burgonyaliszt, la gyártmány.
Ecetsav, 80 százalékos, mindenféle
csomagolásban.
Boon's Cacao és az összes létező
orth. husvétii **fűszerárak** a legol-
csóbb és országosan elismert leg-
megbízhatóbb.
אפילו למהדרין מן המהדרין
Amszel Simon, Budapest
Dob u. 31. — Telefon: J. 356-02

Ujdonság! Ujdonság!
ארטה כשר של פסח
csokoládé dessert, pralinék
prima minőségben a szombathelyi orth.
rabbi felügyelete alatt.
Gyártja és árusítja:
Neustadt Dávid Szombathely.
Budapesti lerakat:
TRÉBITSCH GYULA
Vilmos császár-ut 21. — Tel. A. 118-65.
Lakás: Paulay Ede-u. 13. — Szombaton zárva.

Elsőrendű orth. kóser כשר של פסח
saját termésű
csemegebor
(16 mallingando)
Kapható:
Fehértói szőlőgazdaság
STROH VILMOS
Kiskunhalas.

Megmentve

Német-zsidó elbeszélés

6

Irtá: Guggenheimer S.

— Megengedné most már ne-
kem, hogy én intézzek önhöz egy
kérdést — folytatta Maibaum, Kő-
nigsteinhez szólva.
— Csak tessék.
— Mióta özvegy ön?
— Már majdnem négy és fél
év óta.
— Megboldogult neje sokáig
volt beteg?
— Nem! Feleségem sohasem
volt beteg. Szerencsétlenség érte
őt és egyetlen gyermekünket. Én
akkoriban hosszabb üzleti uton
voltam s hitvesem távolélem alatt
rokonoknál akarta az időt elölté-
ni C-ben. Kilenchónapos gyerme-
künkkel és annak dajkájával indult
utnak. A dajka utközben beteg
lett és — szerencséjére — kény-
telen volt D-ben az utat megszakí-
tani. Feleségem kisfiammal to-
vább utazott és W. állomáson ösz-
szelőközés áldozatai lettek.
— Ugyebár, november 8-án éj-
jel történt?
— Hát ön honnan tudja?
— Én a feleségemmel ugyan-
azon a vonaton utaztam és hal-
lottuk, hogy a szerencsétlenek kö-
zött volt egy hölgy a gyermeké-
vel...
Königstein meghatottan hallgat-
ta tovább Maibaum elbeszélését.
Majd szívélyesen elköszönt és ha-
zafelé tartott.
Alig, hogy Königstein távozott,
Maibaum minden tagjában meg-
rendülten sóhajtozott magában:
— Ó az, ó az! És ki van keresz-
telkedve! Ó, drága gyermekem,
Jánkele! Most értem csak ama sze-
rencsétlen anya utolsó szavait...
Königstein elveszi majd tőlünk ezt
a jámbor, ártatlan gyermeket,
hogy, mint kitértet felnevelje, ó,
I-tenem!
Maibaum ingadozó léptekkel
megy be a szobába.
— Elment már Königstein —
kérdzi Maibaum asszony.
— Mikor küldi nekem az órát?
— szóla meg Jánkele — szép

aranyórát ígért nekem, amelyen a
nevem lesz bevésvé.
Maibaum halványan dől a ka-
rosszékébe, anélkül, hogy a kér-
désekre válaszolna. Majd felnyit-
ja az egyik fiókot és kiveszi belőle
a medaillont.
— Ismered ezt a képet? kér-
dezi halkán a feleségétől —, tu-
dod-e: kit ábrázol e kép?
— Königsteint! — mondja az
asszony meglepetteen.
— Ó az, bizony!...
Maibaumék szóltamul nézik a kis
Jánkelet, kit oly odaadón ápol-
tak és nevelték s kit nemsokára
el kell veszíteniök. Maibaum ma-
ma szemében könnyek jelentkez-
nek s kétségbeeső hangon kérdi
férjét:
— Tudja már Königstein?
— Még nem tudja, de attól tar-
tok, hogy meg fogja tudni, mert
mivel a gyermek hasonlatossága
az ő elhunyt feleségéhez feltűnt
neki, nagyon érdeklődik a gyer-
mek iránt.
A szegény asszony sirásra fakad
és maga elé merengve még so-
káig szemlélte az alvó Jánkelet.
Königstein, hazafelé útjában egy
órásbolt előtt elhaladva, észbe
jutoit a kedves gyermeknek
tett ígérete. Bemegy az óráshoz,
kiválaszt egy órát és utasítja a
mestert, hogy az óra fedelén vésse
be a gyermek nevét.
— Mai, Mai, hogy is hívják az
izraelita kántort?...
— Maibaumnak, nagyságos
uram.
— Igen, igen, Maibaumnak. Te-
hát «Maibaum Jánkele» nevet ké-
rem az óra fedelére bevésni.
— Igenis, nagyságos uram. Ez
az óra ugyebár azé a kis fiucskáé,
lesz, akit a multkor...
— ... az én lovam majdnem
elgázolt, én tehtát örömet akarok
neki szerezeni. Oly aranyos fiucska.
— Valóban, egy drága gyermek, —
replikázik az órás. — Én ismerem

a Maibaumékat, akik ugy tartják
a kis Jánkelet, — mintha a sajátjuk
volna.
Königstein mehhökken.
— Mintha a sajátjuk volna?
Hát valójában nem a saját gyer-
mekük?
— Nem bizony. Maibauméknak
csak egyetlen leányuk van, ki már
évekkel ezelőtt férjhez ment W.
városába. 4-5 éve lehet, amikor
egy izben leányukat meglátogató-
ták, magukkal hozták ezt a gyer-
eket. Utazá uk alkalmával ugyanis
szerencsétlenség történt: 20 sze-
mély részben megsebesült, rész-
ben meghalt. Utóbbiak között
volt a gyerek anyja. Maibaumék
megtették a gyermeket s mivel
rokonait nem voltak képesek ki-
nyomozni, mint saját gyermeküket
nevelték fel.
Königstein hirtelen elsápadt, nem
tudott szóhoz jutni. Gondola-
tai hevesen vibráltak: Ha igaz az,
amit az órás elbeszél, ha a gyer-
mek, — aki erősen hasonlít fele-
ségére — nem a Maibaumék gyer-
meke, ha vasúti katasztrófa alkalmá-
val mentették meg, hiszen ak-
kor bizonyos, hogy az ő gyerme-
ke a Jánkele...
— Vagyonos szülőktől származ-
hatik a gyerek — folytatja az
órás —. Az összelőközés pillanatá-
ban egy drágakövekkel ékesített
medaillont tartott a kezében. Va-
lőszíniileg a gyerek édesanyja vi-
selté azt.
— Nemde, A. K. betűkből álló
monogram volt a medaillon egyik
oldalán?
— Ugy van! — felelt az órás.
Éles sikollyal hagyta el a bol-
tot Königstein, anélkül, hogy el-
köszönt volna. Az órás hámulva
nézett utána.
— Mi volt ez — kérdezte magá-
ban az órás. Itt valami különös tör-
ténhetik... Vagy valami bogara
van a nagyságos urnak, ha nem,
akkor még érdekesebb fejlemé-
nyek lehetnek.
Königstein pedig csak ugy fütött
vissza azon az uton, amelyen nem-
rég jött. A járó-kelők előtt is fel-
tűnt a dolog és nem egy ember
ismételte el az órás kérdését, mert

Königstein a város egyik legtekintélyesebb polgára volt. Végre elérkezett Maibaumék lakása elé. A házigazda elébe jött és Königstein átkarolta őt és keblére szorítva mondja:

— Ó, drága Maibaum uram, hogyan köszönjem meg önnek! Ön megmentette őt! A gyermekemet! (Folyt. köv.)

Budapesti autonom orthodox izr. hitközség.

1684-1930. sz.

Óvás.

Ezzel közhírré tesszük, hogy

Stern és Társa

cégnak orthodox kóser füstölthús-
neműek gyártására és forgalomba-
hozatalára adott jogosítvány meg-
szűnt, minélfogva VI. Király-ucca
54 szám alatti üzlethelyiségében
vagy egyéb helyeken eladásra ke-
rülő

füstölthús-neműek

nem állanak rabbiságunk felügye-
lete alatt.

Budapest, 1930. március hó 25.

Az előljáróság.

Összes orth. kóser של פסח
fűszerárut legolcsóbban sze-
rezheti be. — **BLAU BERNÁT**
Laudon u. 1. — Referenciák a
budapesti orth. rabbiságtól.
— Vidékre is szállítok —

Orth. kóser sel peszách
dióbélre
előjegyzést elfogadok.
König Árpád V. Ügynök-u. 32.
Tel.: A. 917-01. Szombaton zárva

Orth. bor של פסח
Kizárólag legfinomabb fajborok
ugyszintén

hegyaljai szamorodni
vörös borok

dus választékban, továbbá prima szli-
vórium, törköly, seprópálinka
és borovicska a legolcsóbb árban.
Kívánatra hhoz is szállítok.

Fisch Jakob, Budapest.
VI, Vasvári Pál-utca 5. szám.
(Saszchevra Talmud egyleti házban.)
Alapítva 1901.

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri
beiktatása 16. vastagon szedett betűkből
32 fillér. Állást keresőknek szavankint
13. vastagon szedett betűkből 26 fillér.
Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII.,
Sip uccsa 10. — Jelíges levelek kettős bo-
ritékban válaszbullyeggel ugyanoda inté-
zendők. — Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

KIZÁRÓLAG előkelő orthodox körök-
ben házasságokat a legdizsókrateb-
ben közvetít: Schwarz Gábor, Te-
rez-körút 12. — Tel.: A. 134-04.
Elsőrangú külföldi összeköttetések.

HUSZONEGY esztendő óta közvetít
házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi-
ut 57/b. — Telefon. — Cegnekül
levelezés.

DISZKRÉT, vagyons házasságtözve-
títés, a legmagasabb körökig. Va-
sárnapi kivételével személyesen d.
u. 3-8-ig. — Levélben válaszbül-
lyegért. Reichné, Bökkszilárd-u. 7.
Kávémérés, Corvin árúháznál.

ORTHODOX, 55 éves, özvegy, tess,
intelligens uriember, jömeneteli
gyár tulajdonosa Budapesten, ke-
res megfelelő, jómódú uriaszonyt.
»Jó férj« jelígeré a kiadóba.

FIAM NŐSÜLNE, Sádchen által kere-
sek számára jószívű, chaszidis, fel-
tétlenül szép leányt vagy özvegy-
asszonykát, aki illene egy 30 éves,
vagyons, tálmidehóchom gyermek-
tlen özvegyemből nagykereskedő-
höz. Ajánlat »Rabbisalád« jelígeré
re kérétek.

ÖNÁLLÓ intelligens, 30 éves özvegy
tálmidehóchom, nagy városban la-
kó kereskedő 30.000 P vagyonnal,
keres kimondottan szép, intelligens
szigoruan orth. lányt 20.000 P.
nozománnyal. Jelígeré: »Jóbb család«.

VALLÁSOS tanítój-lélt elemis-ák, pol-
gáristák tanítását olesón elvállal-
ja. Levelek »rendkívül olesó« jel-
ígeré a kiadóba kérétek.

KELLŐ gyakorlatlalt bíró hitoktató
ajánlkozik több gyermekhez eset-
leg házitanyitónak. Üzletben is se-
gédkezne. Cim: Mandel B. Földes.

21 ÉVES, intelligens, jó családból
származó, jó megjelenésű, nagy tal-
mudista, modern gondolkozású, aki
világiakban is jártas, szeretne el-
helyezkedni jobbmódu, idősebb,
gyermektelen családnál, akár vá-
rosban, akár faluban, vagy tanyán,
ahol a családnak mindenben segít-
ségére lenne. Ajánlatok »Em-
berszerető« jelígeré a kiadóhivatal-
ba küldendők.

SAJATTERMESŰ orth. husvétí bor
ötven litertől 50 filléért kapha-
tó: Eckstein, Etyek.

RŐFŐS és cipőszakmában jártasság-
gal bíró, jobb családból való szor-
galmas és megbízható, vallásos fi-
atalember, volt talmudista állást ke-
res. Igénye teljes ellátás és sze-
rény fizetés. Az állást elvállalja
azonnalra vagy peszách utánra.
Esetleg más szakmában is. »Hü-
ges 22« jelígeré a kiadóba.

TALMUDISTA fiának keresek be-
nősülést. »Mázék« jelígeré alatt vá-
laszbüllyeggel.

VALLÁSOS urielány, szombattartó
családhöz elmenne üzletbe vagy
gyermek mellé. Háztartásban per-
fekt. Levelek »Olesó és megbizha-
« jelígeré a kiadóba.

ORTH. KÓSER étkezde Püspökla-
dányban, az állomással szemben. —
Weisz Márton.

MISKOLCON ujra megnyitott a volt
Blumberger-fele helyiségben Engel
streng orth. kóser étkezdéje.

BETEG árvalány, ki hosszas beteg-
ség után most elhagyta a kórházat,
a legszükségesebb ruhaneműek és
egyéb anyagiak hiányában, ezután
ker sürgős segítséget. Cim a kiadó-
hivatalban.

JÓ, OLESÓ és gyors munkát készit-
tek. Levelezőlap hívásra jóvök. —
Grósz Dávid cipész, VII. Kazin-
czy-u. 14. (Az új mikve mellett).

Kóser sel peszách
kézműs szappan megrendelhető
az
„**Álföldi**“ Szappangyárnál
Fehérgyarmaton.

Ratzburg Salamon
könyvnyomdájá
Budapest, Dob uccsa 28.

Elvállalja mindennemű nyomtatvá-
nyok elkészítését. — Specialista
héber nyomtatványokban.

מקבל להדפיס ספרים בול ובתנאים קלים.

SÍRKÖVEK minden kivitel-
ben legolcsóbb gyáriáron
Schreiber Jakob
villanyerdőre berendezett
sirkőüzemében Debre-
cen, Hunyadi-utca 14.

Felölös szerkesztő és kiadóhivatalos
GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa könyvnyomda
VI, Próféta uccsa 7

Budapest, 1930. Április 14
5690. Niszon 6

40 fillér

VI. évfolyam 14. szám.

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

ALAPITOTTA:
Groszberg Lipót ז"ל

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VII, SIP-UTCA 10.
TELEFON: J. 425-90. CSEKKSZÁM: 50.791.
EGÉSZ ÉVRE 20 PÉNGŐ

SZERKESZTI:
Groszberg Jenő

A chόμεcból gyurt hitbuzgóság macója

Nem időszerítlen a peszách előtti
héten a győri »Kol Nidre« esetről
emlést tenni, mert világosan kimu-
tathatjuk benne a hazai felekezeti
élet chόμεcz-ját; chόμεcz alatt al-
legorizáló préd katoránk szellemében
a visszásságot, az öszinteséghiányt
érívn. Hogyan kerül most napirend-
re a győri Kol Nidre? Ugy, hogy
a győri neológ hitközség múlt he-
ten jótékonytény felolvasást rende-
zett s Budapesti neológ kiválósá-
gok rándultak le, akiket nagy szere-
ttel fogadott a győri neológ zsidó-
ság és az ottani orthodox zsidóság
reprezentánsai előtti vendégek hit-
vallomást tettek az orthodox vallá-
sosság mellett, amelyet — apáink
folytattak. Mindez, helyiérdekű jelle-
ge mellett figyelemre méltó, mert
megfelel a pesti neológia egyetemely
politizáló vezére módszerének. Ha
egykor »Páris megért egy misét«,
akkor a pozíció zavartalanúsága is
megér egy, az orthodoxia felé irá-
nyított mise-bérechot. A kirándu-
lás keretében a vendégek tisztelték
a neológ rabbint is, alnínél a »Kol
Nidre« érdekében szót emelt a ne-
ológia országos szócső-vezetője. Az
utóbbi ugyanis arra kerte a neológ
rabbit, hogy ezentúl a templomban
Kol Nidre este mondassa — a Kol
Nidret. A győri neológ templomban
ugyanis — megtudjuk ez alkalom-
mal — ezt már a talmudban meg-
emléttél s azóta az egész zsidóság
által elfogadott és a melódijája emel-
kedettségével a nem-zsidó világban
is ismertté lett imaszerü deklarációt
nem mondják. A neológ szócsőből
megtudjuk azt is, hogy a neológ
rabbi arra hivatkozott, hogy elődje,
dr. Fischer Gyula, jelenlegi pesti fő-
rabbi törölte el a Kol Nidret, a je-
lenlegi neológ nemzedék pedig kon-
servatív módon — kitartó melletté.

Mivel attól lehet tartanunk, hogy
a felületesen olvasó orthodox hittest-
véreink az egész ügyben egy vallás-
mélítes, vagy vallásmentési akció

lálnak, kénytelenek vagyunk szeli-
den megállapítani, hogy az egész egy
kis sajtó-taktika, egy kis reklám.
Semmi egyéb. A Kol Nidre eme kiha-
gyása ugyanis Győrben vagy negy-
ven évvel ezelőtt történt, amikor Ma-
gyarországon még nem ábrándultak
ki a német reformerek naivitásából;
ezek ugyanis azt hitték, hogy ha
az antiszemita a zsidókat avval vá-
dolják, hogy az esküt nem veszik ko-
molyan, akkor csak el kell hagyni a
Kol Nidret s elnémulnak a vádasko-
dók. Pedig: a Kol Nidre kimaradt s
a gyűlést nem szűnt meg. Most jön
a neológ szócső-vezető s felfedezi a
negyven év óta ismert tényt, s
hogy az egyik pesti rabbi, aki nincs
vele jó viszonyban, csinálta az egész
dolgot. Erre fel megy az egész! O-
lesó babérszerzés, talmi konservati-
vizmus. Ugyanolyan akció tehát ez,
mint az 1928. évi szolnoki orgona-
akciója. A szolnoki neológ rabbi fel-

szólalt nyilvánosan a ajmkipőri or-
gona ellen, nagy volt az öröm: ime
a konservatív hangadó vallást mé-
lyit, de mikor a hitközség előljárósá-
ga nyilatkozott, vége lett a szócső
konservativizmusának s a rabbi a
— Zsidó Ujságban volt kénytelen
védekezni. Vagy egy másik eset. A
Zsidó Ujságban megjelent egy nyit-
téri hír, egy meg nem nevezett rab-
birtól, aki szombat kimenetele előtt
utazott. Pár hétre rá a konservatív
szócső kezdi védeni a rabbit, kiírja
a nevét s azt fogja rá, hogy ő volt
az, akire a »Zsidó Ujság« célzott.
A győri eset ép olyan öszinteségnél-
küli ügy. Nem akarja komolyan meg-
bélyegezni a győri hitközséget, leg-
feljebb kellemetlenkedni akar a neki
kellemetlen rabbinak, hogy minden-
ki »lássa ezt s féljen.« Vegyék tehát
tudomásul orthodox hittestvéreink,
hogy e látszólagos hitbuzgóság ma-
cója chόμεczlisztból van gyurva.

Három ujsághír

Stuttgartban hushagyó kedden egy
étteremben egy jegesmedve husát
pecsenyének szolgálták fel a hatósági
kézgek engedélyével, ami halálese-
teket és rendkívül sok megbetegedést
okozott. Egy másik német városban
revizió alá vesznek egy itéletet,
amelynek — valószínűségi okok —
alapján kivégeztek egy munkást.
Bécsben egy egyetemi tanár az ifju-
ságnak előadást tart az élet miben-
létéről s arról, hogy mi legyen az
élet: élvezet-e vagy tevékenység.
Egy nap eseményéből e három
ragadja meg figyelmünket, mert va-
lóban megmutatja nekünk, milyen
igazi élettartalmat bírnak a Tórában
és a belőle kifarjódó vallástörvény-
ben. E vallástörvény nevelet belénk
azt a szinte undorszámba menő
rosszulérzést, amikor azt olvassuk,
hogy európai emberek még most is

